

Karkerên hemû
welatan
û gelên bîndest,
yekbîn!

riya azadi

Tebax-Îlon
1985, Sal 4
Hejmar 38-39
Ağustos-Eylül
1985, Yıl 4
Sayı 38-39

Organa Komita Merkezi ya Partiya Sosyalist a Kurdistanê Tirkîyê

FAŞİST REJİMİN YIKIMINI ÇABUKLAŞTIRMAK İÇİN.

12 Eylül darbesinin üzerinden beş yıl geçti. Şimdi kitleler, Faşist Cunta'nın demagojisini daha açık seçik görebilecek durumdadır. Cunta'nın ve Özal hükümetinin emperyalistlerin maşası olduğu, bir avuç iç ve dış tekel hesabına ülkeyi yönettiği, daha doğrusu halk yığınlarını soyup soğana çevirdiği, en saf kişilerin bile görüp anlayacağı kadar ayan beyan olmuştur.

Evren-Özal çetesi ülke ekonomisini daha da batağa ittiler. Dış borçlar iki mislini geçti, sözde döviz darboğazının aşıldığı teranelerine karşılık bugün de Özal ve tayfası dış borç peşindeler, habire emperyalist mali kuruluşların, petrol şeyhlerinin kapılarını arşınıyorlar. Gelişme üzerine, "Japonya, Hong Kong" olma üzerine çekilen nutukların, çizilen manzaraların kofluğu, gü-lünçlüğü ortada. Halk derin bir açlığa itildi, işçi ücretleri yarıdan fazla düştü! İşsizlik iki katına çıktı. Rüşvet, vurgun, fuhuş, uyuşturucu salgını çeşitli diğer hastalıklarla birlikte toplumu kasıp kavuruyor.

Ülke ABD emperyalistlerine, NATO'ya iyice bağlandı, çevik güçlere açıldı. NATO'nun yaptığı Muş hava alanının ve Kürdistan'daki diğer hava alanlarının ABD çevik güçleri tarafından kullanılabilceğini Evren kısa süre önce kendisi açıkladı. Türkiye ve Kürdistan sosyalist ülkelere, diğer komşu ülkelerdeki ilerici hareketlere karşı daha da donatılmış bir ıleri karakol, bir saldırı rampası haline getirildi. Şimdi de orta menzilli ABD füzelerinin yerleştirilmesi için gizli pazarlıklar ve hazırlıklar yapılıyor. Emperyalizmin uşakları hiçbir dönemde bu kadar cüretkar olmamışlardı.

Halkı açlığa iten ve emperyalizme tam bir uyduluğa varan bu politika ancak süngü gücüyle yürütülebilirdi. Cunta bu nedenle işbaşına getirildi. Halklarımızı, barışsever ve demokrat güçlere, yurtseverlere, işçilere, gençlere beş yıldır uygulanan zulüm, onca zindan, işkence mahkeme, idam cezaları, komando ve polis baskınları bu nedenledir.

Cunta 12 Eylül öncesi terörü baha- ne etti. Terörden yılmış kitlelerin duygularını sömürdü. Bugün bile halkı hala bu demagoji ile ürkütüyor. Ne var ki 12 Eylül öncesi terörün arkasında da biz-zat Cunta ve onu işbaşına getiren em-

peryalist güçler vardı. Terörün başlıca araçlarından MHP ve yan kuruluşları onların ürünü idi. Kontr-Gerilla, MİT ortahğın kızışmasında büyük rol oynadılar. 1 Mayıs alanını onlar kana buladılar. Bir dizi provakasyon eylemini -Abdi İpekçi'nin ölümü dahil- onlar tezgahladılar. Cunta terör kaldırımına basarak iktidara ulaştı. Evren zorbası bu sayede kendisini cumhurbaşkanı

ilan etti.

12 Eylül 1980'den bu yana ise Faşist rejimin terörü 12 Eylül öncesi terörün boyutlarını onlarca yüzlerce kat aştı. Polis copu, jandarma dipçiği halkın yüzde 90'ının ensesine indi. Halk zincire vuruldu. Tutuklama, işkence, zindanda çürütme, kursuna dizme, onur kırma biçimindeki devlet terörü

(Devamı Sayfa 15. te)

EMPERYALİST SOYGUNA HAYIR "DIŞ BORÇLAR" ÖDENMESİNE SON VERİLSİN

Küba Devlet Başkanı Fidel Kastro, tüm Latin Amerika ülkelerine çağırıda bulundu: "Dış borç ödemelerini durdurun!" Bu yüzden, başta ABD emperyalistleri olmak üzere uluslararası tekellerin sözcüleri ateş püskürüyorlar. Onların uşakları ise bu çağrıya dudak büküyor veya onu duymazdan geliyorlar. Oysa Kastro'nun çağrısı, varılan noktada, dış borç batağına düşmüş bu halkların önüne gerçekçi, radikal ufuklar açıyor.

Bugün Latin Amerika ülkelerinin ve onlar gibi, emperyalist mali kuruluşların güdümünde sözde kalkınmaya çalışan öteki ülkelerin, Türkiye'nin, Mısır'ın, Pakistan'ın ve tüm benzerlerinin vardığı sonuç tam bir batakıtır. Emperyalizm dış borç mekanizmasını yeni sömürgeciliğin güçlü bir halkası haline getirdi. Alınan krediler bu halkları daha da soyup soğana çevirmenin bir aracı yapıldı. Bu kredilerin genellikle vadeleri kısa ve faiz hadleri yüksek. Onlar, geri kalmış ülkelerin kalkınma ihtiyaçlarına göre değil emperyalist çıkarılara hizmet eden koşullarla veriliyor.

"Gelişmekte olan ülkeler" diye adlandırılan sözkonusu ülkelerin 1955 yılındaki toplam dış borçları 6 milyar dolardı. Bu rakam 1975 yılında 180 milyara, 1980 yılında 456 milyara, 1984 yılında ise 810 milyar dolara ulaştı.

Görülüyor ki bu ülkelerin borçları başdöndürücü bir hızla yükseliyor. Diğer yandan bu ülkeler her yıl, salt bu kredilerin faizleri için emperyalist mali kuruluşlara dev paralar ödemek zorunda kalıyorlar. Salt 1981 yılında ödenen faiz tutarı 46 milyar 500 milyon dolardır.

Bu ülkeleri, yıldan yıla daha fazla borçlanmaya iten nedenlerden biri sürekli artan dış ticaret açıklarıdır. Petrol ihraç etmeyen "gelişmekte olan ülkeler" in dış ticaret açığı 1978 yılında 30 milyar dolar iken, 1981'de 77,5 milyar dolara yükseldi. Bunun ise başlıca nedeni ticari alışverişin yıldan yıla geri kalmış ülkeler alayhine bir seyir izlemesidir. Emperyalistlerin sanayi ürünleri yıldan yıla pahalalanırken, bu ülkelerin tarım ürünleri ve hammaddeleri yıldan yıla daha ucuza kapatılıyor. Örneğin 1960'ların başlarında bir kamyon ithal edebilmek için 6 ton hint keneviri elyafı ihraç etmek yeterken, 1980'lerin başında aynı kamyonu ithal etmek için 26 ton hint keneviri elyafı ihraç etmek gerekiyordu. Daha önce bir ton kafe ve karşılığında 37 ton suni gübre ithal etmek mümkünken, şimdi ancak 16 ton ithal edilebiliyor.

(Devamı Sayfa 14. te)

TÜM DÜNYANIN BİR HIROŞİMA OLMAMASI İÇİN

Hiroşima'ya ilk atom bombasının atılışının üzerinden 40 yıl geçti. Bombanın dehşeti üzerine uzunboyulu konuşmaya gerek yok. 6 Ağustos'ta Hiroşima'ya, 9 Ağustos'ta Nagazaki'ye atılan bombaların yarattığı maddi ve psikolojik yıkım geçtiğimiz günlerde tüm ülkelerin günlük basınında yaygın biçimde yer aldı.

Kırk yıl önce yaşanan bu dehşet bugün insanlığın karşı karşıya bulunduğu yokolma tehlikelerini tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor. Sağduyu, nükleer savaş tehlikesini ortadan kaldırmamanın önemini, gereğini söylüyor. Ne var ki o günden bu yana, bu tehlike giderek arttı. Çok daha etkili yüzlerce, binlerce bomba ve bunlar için taşıyıcı hızlı sistemler yapıldı.

Nükleer silahların sınırlandırılması ve giderek ortadan kaldırılması için dünya barış güçlerinin gösterdiği çabalar ne yazık ki bugün de hâlâ amacına ulaşmış değil.

Bunun suçlusu kimdir? Nükleer silahların kötülüğü üstüne konuşmak yetmiyor. Barış için çalışanla, onu torpilleyen ayırmak gerekir. Oysa kimi burjuva yazarların, devlet adamlarının atom silahlarının açabileceği çok daha kötü felaketlerden ve onların ortadan kaldırılması gereğinden söz ettikleri zaman da suçlu ile suçsuzu aynı kefeye koydukları, veya tersyüz ettikleri kamuoyunu yanılttıkları ve dünya barışının düşmanı emperyalist güçleri temize

çıkarmak istedikleri gözden kaçmıyor.

Sorunun özü, temeli ise budur. Nükleer tirmanışa yol açan, barış hareketini sabote eden güçler demaske edilmedikçe, her yerde halk yığınları onların karşısına dikilmedikçe, barış yolunda köklü adımlar atılamaz.

2. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD emperyalistleri atom bombasını Sovyetler Birliği'ne karşı bir şantaj ve baskı unsuru olarak kullanmaya çalıştılar. Sovyetler de atom bombasını yapıp dengeyi sağlaması çok sürmedi. Bu kez de ABD ve öteki emperyalistler yeni ve daha geliştirilmiş nükleer silahlara yöneliyor, sürekli olarak nükleer üstünlüğü elde tutmaya çalıştılar.

Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin, nükleer ve konvansiyonel silahların yapımını durdurmak, bunları azaltmak ve giderek tümüyle ortadan kaldırmak, dünyamızda gerginliği azaltmak için yaptıkları pek çok yapıcı, gerçekçi öneriye olumlu karşılık vermediler. Görüşme masasına oturdukları zaman da görüşmeleri çıkmaza soktular, suyu hep yokuşa sürdüler.

ABD emperyalistleri ve NATO'cu müttetikleri kaba güce dayanma politikası izlediler. Kamuoyunu Sovyet tehdidi, komünizm uyarısı ve benzeri yalan demagojilerle oyaladılar, aldatmaya çalıştılar. Bugün de izledikleri politika budur.

Emperyalizm devam eden nükleer savaş tehlikesinin, kaynakların önemli

bir bölümünün silahlanmaya gitmesinin baş sorumlusudur.

1984 yılında dünyamızda silahlanma için 800 milyar dolar harcandı. "Gelişmekte olan ülkelerin" tüm dış borçları da bu kadardır. Demek ki salt bir yılda silahlanmaya harcanan bu parayla tüm geri kalmış ülkelerin borçları ortadan kalkabilirdi. Bu dev olanakların insanlık için yararlı sanayiye, tarıma, eğitim ve kültür hizmetlerine yönelmesi dünyamızda ne büyük değişikliklere yol açardı. Kuşku yok, açlık, işsizlik, kültürel gerilik ve benzeri bir dizi sorun dünya çapında kısa sürede çözüldü. Dünyamız bir tüm olarak barış ve gelişme yoluna girdi.

Ama sömürü ve baskı üzerine kurulu kapitalist dünya bu soylu güzel amaçlar için çalışamaz. Emperyalist dünyanın silah tekelleri doymak bilmez kâr hırslarıyla barışın en büyük düşmanlarıdır. Bu canavar, barışçı bir dünyada kendisine yer olmadığını biliyor. ABD, İngiliz, Fransız, F. Alman ve Japon emperyalistleri dünya barışının düşmanı nükleer ve konvansiyonel silah tirmanışının, dünya mızdaki açlığın, işsizliğin, ulusal baskının baş sorumlularıdır.

Barış davası ancak emperyalizme karşı mücadele ile kazanılır. Dünyamızın tüm halkları, yaşama değer veren herkese düşen bir görev bu. Savaş yanlısı emperyalizm güçlerini kuşatarak etkisiz kılarak kalıcı barışa varabiliriz.

Münih Festivali ve Sömürgeci Çığırkanlık

Münih'te 7-12 Ağustos tarihlerinde yapılan 1. Dünya Folklor Festivali'ne bir Kürdistan ekibinin katılması Türkiye'nin sömürgeci-faşist yönetimini ayağa kaldırdı. Türkiye'nin Münih Konsolosluğu ve Bonn Büyük Elçiliği'nin yanı sıra, Dışişleri Bakanlığı olayı protesto etti. Milliyet, Tercüman, Hürriyet, Güneş gibi boyalı burjuva gazeteleri, olayı bir "Skandal" olarak nitelendiler ve günlerce çığırkanlık yaptılar. Sömürgeciler kendilerini tutamayarak olayı radyo ve televizyona da yansıtılar.

Türk sömürgecilerini bu denli ayağa kaldıran olay ise şuydu: Münih'te düzenlenen 1. Uluslararası Folklor Festivali'ne 35 ülkeden 100 kadar folklor ekibinin yanı sıra KOMKAR'a bağlı Nürnberg Kürdistan İşçi Derneği'nin folklor ekibi de katılmıştı. Böyle bir ekibin katılacağını önceden haber alan Türk konsolosluğu, bunu önlemek için Festival hazırlık komitesine başvurmuş, ekibin festivali siyasi amaçlara araç yapacağını ileri sürmüş ve engellemek istemişti.

7 Ağustos'ta yapılan ilk günlük törene ekibin Kürdistan pankartı altında

ve Kürt bayrağıyla katılması ise sömürgecilerimizi çılgına çevirdi.

Türk Dışişleri Bakanlığının ve Türk basınının yaygaraları karşısında işe Federal Hükümet karıştı ve hazırlık komitesine baskı uygulayarak Kürdistan folklor ekibinin festivalden çıkarılması sağlandı. Üstün gelen kararlarla Festivalden çıkarılan Kürdistan folklor ekibi yöneticileri, daha sonra olayı protesto etmek için basın toplantısı düzenlediler; Bir basın bildirisi çıkarıp, basın mensuplarıyla festivale katılanlara dağıttılar. Son gün ise "politik kararı" protesto etmek amacıyla sahneye çıkan Kürdistan Folklor Ekibi, davul-zurna eşliğinde oyunlar sergiledi. Bunun üzerine jüri yerini terk etti. Daha sonra yerini terk eden jüri üyelerinden ikisi geri gelerek, folklor gösterisinde bulunan ekibe çiçekler atıldılar. Böylelikle onlar da böylesine bir kararı kendileri açısından protesto ettiler. Nürnberg Kürdistan İşçi Derneği mahkemeye başvurarak tazminat davası açtı.

Diğer yandan olay, Türk sömürgeci rejiminin Kürt halkına karşı izlediği ağır baskı politikasını, onun bu işi ne-

relere vardırıldığını, kültür düşmanlığını da birkez daha ortaya koydu. Kürt halkının zengin halk oyunlarını yıllardır dış ülkelerde Türk oyunları diye sunan sömürgeciler, Kürt adını taşıyan bir ekibin kendi adıyla sahneye çıkmasına deli divane oluyor, bunu, "Türkiye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya yönelik" bir eylem gibi görüyor ve öyle göstermeye çalışıyorlar.

Kürt diye bir halk ve Kürdistan diye bir ülke olmadığını yıllardır ileri sürüp de dünya kamuoyunun gözlerini boyamaya kalkışan bu zorbalar bu tepkilerle kendilerini daha da gülünç ve rezil duruma düşürüyorlar. Böylece onlar, Kürdistan'ın en büyük parçasını işgal ettiklerini ve Kürt halkına ağır bir ulusal zulüm ve asimilasyon politikası uyguladıklarını açığa vuruyorlar.

Nitekim, Münih festivali sırasındaki telaş ve çığırkanlıkları Kürt halkının durumunu bir kez daha gündeme getirdi. Başta Federal Almanya basını olmak üzere, yabancı basın-yayın organları olaya geniş yer verdiler. Sömürgeciler birkez daha teşhir ve rezil oldular.

Af Hazırlığı Komedi

SUÇLU KİM, ZINDANDA KİM?

Özal hükümeti, sözde bir af yasası çıkarma hazırlığı içinde. Ne var ki siyasal "suçlar" daha baştan af kapsamı dışında bırakılıyor. Gerekçeleri ise ortada: Cunta Anayasa'nın 14. maddesi bu tür "suçları" af kapsamı dışında tutuyor.

Bununla neyin amaçlandığı açık. Solcular, demokratlar, yurtseverler afftan yararlanmayacak. Faşist cinayet şebekesinin başı Türkeş ve bozkurtları zaten bir bir aklanıp bırakıldılar.

14. Maddede sayılan eylemlere bir bakalım:

1- Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünü bozmak.

Cuntanın anayasası bununla Kürt yurtsever hareketini kast ediyor. Ne var ki bu suçu işleyen Kürt halkı ve yurtseverleri değil, Türk sömürgecileridir. Kürdistanı bölüp en büyük parçasını işgal edenler onlardır. Kürt ulusunun birliğini bozanlar onlardır. Demek ki sömürgeciler hem suçlu hem davacı..

2- Türk devletinin ve cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek

Bunu yapanlar da Türkiye'yi NATO'ya sokan, ABD emperyalizmine bağlayan, ülkeyi bir saldırı rampası haline getirip bir dünya savaşında ilk hedefler arasına sokanlardır. Böyle bir savaşta Türk devleti ve cumhuriyetiyle birlikte birçok ülkenin de ilk elde toz duman olacağını söylemek kahinlik olmaz.

Evren-Özal çetesi bu ağır suçun iştirakçisi; sürdürücüsüdür.

3- Temel hak ve özgürlükleri yok etmek.

Bunları yok edenler Türkiye'yi dün den bugüne idare edenlerdir. Faşist Cunta'nın suçu ise çok daha büyük. O, seçimle gelmiş bir parlamentoyu ve hükümeti dağıttı; Anayasa'yı çiğnedi. Temel hak ve özgürlüklerin dibine kibrit suyu ekti. Cunta'nın fiili, ceza yasasına göre idamı gerektiriyor. Ama bay Evren, bu hürriyet ve demokrasi düşmanı, bu eli kanlı katil, şimdi Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturuyor. Demokrasi ve özgürlük yanlıları ise zindanlarda.

4- Devletin bir kişi ve zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak.

Evren, halka süngü gücüyle dayattıkları Anayasa ile kendisine sultanlara özgü yetki ve imtiyazlar sağladı. Bu bir kişi diktatörlüğüdür. Ayrıca tüm cumhuriyet tarihi boyunca burjuvalar ve büyük toprak sahipleri işçi sınıfına, köy emekçilerine, halkın ezici çoğun-

luğuna dikta uyguladılar; acımasızca soyup sömürdüler. Bu eylemler sözkonusu suçun tüm unsurlarını taşıyor. Cunta ise bu sınıf diktatörlüğünü daha da azgınlaştırdı. Faşist diktatörlüğe çevirdi.

5- Dil, ırk, din ve mezhep ayrımı yaratmak veya sair herhangi bir yoldan bu kavram ve görüşlere dayanan bir devlet düzeni kurmak.

Ne ilginç değil mi? Burada suçlular kendilerini anlatıyorlar.

Dil ayrımı yapanlar kim? 12 Milyonluk Kürt halkının dilini kullanmasını yasaklamak ayırım değil mi? Kürt halkına uygulanan bunca zulüm, onlara kendi adlarını bile yasaklamak, köy ve kasaba adlarını Türkçeleştirmek ırkçılık değil mi? Bugünkü Türk devlet düzeni bu ayırım üstüne kurulu değil mi?

Görülüyor ki faşist-sömürgeciler ve bugünkü Evren-Özal çetesi tepeden tırnağa kadar suçludur. Hem de Türk Ceza Kanununa göre bir değil, birkaç kez idam cezasını hak etmişlerdir.

O halde biz soralım? Kim kimi af edecek?

Ama bu çete baştadır, ülkeyi süngü gücüyle idare ediyor ve başkalarını, ezilen, mağdur edilen, halkın namuslu temsilcilerini, yurtsever ve demokrat insanları suçluyor.

Böyle komediler tarihte çok görül-müştü, şaşırtıcı değildir.

Biz sizi af etmeyeceğiz be alçaklar! Sizin tarihteki tüm benzerleriniz, Van Tiö'ler, Loa Nol'lar, Rıza Şah Pehleviler, Nuri Sait'ler, Mussoloni ve Hitler gibi ya halk tarafından linç edilecek, ya da şanssız yaver giderse kapağı efendilerinizin etekleri dibine atacak, ülkeden bir daha dönmek üzere kaçacaksınız. Sizin ve bu sömürü çarkı-

nın sonu böyle noktalanacak.

Evren-Özal çetesi bu göstermelik affla iç ve dış kamuoyunun gözlerini boyamaya çalışacaklar. Afftan, hırsızlık, adam öldürme ve benzeri adı fiillerden ceza giyen veya koğuşturulanlar yararlanacak. Ama daha önemlisi halkın sırtından milyonları, milyarları vuran büyük vergi hırsızları, kaçakçılar, rüşvetçiler.. Özal affı bu sonuncular, yani dostları ve ortakları için çıkarıyor.

Peki bununla genel af istemiyle kaynaşan iç kamuoyunu, dışardan özellikle politik af için baskı yapan demokratik güçleri ikna edebilecek mi? Ülkede afftan bekledikleri huzuru sağlayabilecekler mi? Besbelli hayır.

Zindanların boşalması için verilen kavga devam edecek ve giderek kitleleşecek. Bu zorba rejimi karşı mücadelenin önemli bir alanı olacak. Zindanlarda halklarımızın onbinlerce namuslu yiğit evladı çürürken, onlar koltuklarında rahat oturamayacak, yastıklarında rahat uyuyamayacaklar.

Biz bu çeteden af ya da merhamet beklemiyoruz. Zindanları ancak kitlelerin yükselen mücadelesiyle boşaltabiliriz. Bu faşizme karşı kavgamızın bir parçasıdır. Ülkede bir genel af istemini daha da güçlendirecek, faşist rejimi köşeye sıkıştırarak ve sağlayacak olan da ancak bu mücadeledir.

Politik tutuklulara affı yasaklayan bu anayasa faşist generallerindir ve halka süngü gücüyle dayatıldı. Onu, faşist generallerle birlikte süpürüp atmamak gerekir.

Genel af istemini kitleler içinde yükseltelim. Evren-Özal çetesinin göstermelik af oyununun teşhir edelim.

Zindanlar Boşalsın, Genel Af!

Tekeller İçin Yağlı Bir Vurgun Alanı :

VERGİ KAÇAKÇILIĞI

Yıllardır Türkiye'de törenler düzenlenir, nutuklar atılır ve "en çok vergi veren" işverenlere madalyalar takılır. Bu yapılırken ödüllendirilen işadamlarının bu geliri kimin sırtından ve nasıl kazandığı noktası üzerinde durmaz kimse. Yiyecek ekmeç parasını bulmakta güçlük çeken işçinin, memurun mu daha çok vergi fedakarlığına katıldığı, yoksa işverenlerin mi? sorusu üzerinde hiç mi hiç kafa yorulmaz. Üstelik patronların tersine işçinin, memurun vergisi eline geçmeden, bordro üzerinden kesilirken..

Bütün bunlara ek olarak son zamanlarda yapılan açıklamalardan, işveren-

lerin beyan ettikleri verginin önemli bir kesimini ödemedikleri ve bu yüzden devlete olan borçlarının toplam 600 milyar lirayı bulduğu ortaya çıktı. Bu haberler işveren ve hükümet çevrelerinde hayli endişe yaratmışa benziyor. Bu arada hangi işverenin ne miktarda borçlu olduğu ve borcu olanların isimlerinin açıklanıp açıklanmaması tartışmaları sürerken, yasal yollardan devlet alacaklarının tahsil için yapılan çalışmaların bizzat Başbakan veya bakanlar eliyle durdurulduğu da açıklandı. Eski Maliye Bakanı Vural Arıkan: "Borçluları bizzat Özal koru-

(Devamı Sayfa 13. te)

Yalancının Mumu Yadsıya Kadar Yanar :

“DOĞU ve GÜNEYDOĞU”YU KALKINDIRMA SEFERBERLİĞİ KOF ÇIKTI

Hatırlanacağı gibi işbaşına geldikten bir süre sonra Başbakan Özal yanında “başörtülü” anası ve kalabalık bir heyet olduğu halde Kürdistan’ı boydan boya gezmiş, “Doğu ve Güneydoğu’yu Kalkındırma Seferberliği”ni başlattıklarını ilan etmişti.

Ancak Türk devlet politikasını bilenler için bu atağın; arkasında sadece oyunlar olan bir propaganda gösterisinden öteye gitmeyeceği belliydi. Nitekim aradan kısa bir süre geçtikten sonra Özal’ın başlattığı “Kalkınma seferberliği”nin de öncekiler gibi kofluğuna ortaya çıktı.

Son günlerde burjuva basınına yansıyan bilgilerden de anlaşılacağı gibi kendisine tanınan kolaylıklara rağmen Özel teşebbüs Kürdistan’a gidip yatırım yapmaya bir türlü yanaşmıyor. Bunun için yeni koşullar ileri sürüyor, yeni avantajlar sağlanmasını istiyor.

Bu arada kamu sektörünün de yeni yatırımlara girişme yoluna gitmediği görülüyor. Özal hükümetinin “Doğu ve Güneydoğu” için ayırdığı yatırım ödenekleriyle ancak geçmiş yıllarda başlatılmış olan projelerin bir bölümünün tamamlanması çalışmaları sürdürülebiliyor. Yeni “yatırım” olarak sadece 50 adet cezaevinin inşasına daha başlanmış.

Diğer taraftan bu politikanın kaçınılmaz bir sonucu olarak Kürdistan’da açlık, yoksulluk da had safhada. İşsizlik gün geçtikçe artış kaydediyor. O kadar ki artık bizzat iktidar partisinin taraftarları, yetkilileri de bundan duydukları rahatsızlığı kamuoyu önünde dile getirmekten çekinmiyorlar. Örneğin: ANAP’lı Diyarbakır Belediye Başkanı: “Hadisenin özü enflasyon. Daha önemlisi işsizlik. Resmi kayıtlara göre, Diyarbakır’da işsiz 37 bin gözüküyor. Doğru değil bu. Aslı 100 bin. Bana gelenlerin yüzde 90’ı iş istiyor. Nereye yerleştireyim? İki bin işçim var. Bunun zaten 500’ü fazladır. Ortalama aile nüfusu 7’yi buldu. Her evde 10-12 çocuk. İş yok, çocuk yapıyorlar. Böyle giderse valahi patlama olur”, diyor. (6 Ağustos 1985 tarihli Cumhuriyet).

Kürdistan’da bulunan bir çok kuru-

luşun parasızlık içerisinde yüzdüklerini de bu arada belirtmek gerekir. Başka bir deyişle ülkemizde sadece yeni yapımların yapılmaması değil sözkonusu olan, mevcut kuruluş ve işletmeler de çalışabilmek için gerekli kaynakları bulmakta güçlük çekiyorlar. Örneğin, Dicle Üniversitesi özel ve kamusal nitelikte çeşitli kuruluşlara olan borcunun 20 milyon lirayı aştığını, işçi ve memurlara parasal haklarını ödeyemediklerini açıkladı.

Ancak faşist Evren-Özal çetesi, halkımıza karşı yürüttüğü düşmanca faaliyetler için para bulmakta zorlukla karşılaşmıyor. Bu tür işler için kesenin ağzı sonuna kadar açık tutuluyor. Örneğin, astronomik rakamlara varan as-

keri harcamalar söz konusu olduğunda “para yok” denilmiyor. Köy baskınları, arama-tarama ve operasyonlar için yüz milyolar hatta milyarlar harcanıyor. Değişik parçalarda yaşayan halkımızın birbiriyle ilişkisini koparmak için yasak bölgelerin genişletilmesi, yeni karakolların inşa edilmesi, yeni askerî birliklerin buralara kaydırılması ve daha nice yola başvurmaktan kaçınılmıyor.

İşte bu tablo, sömürgeci Türk burjuva devlet yönetiminin Kürdistan’da izlediği politikanın içyüzünü “Doğu ve Güneydoğu’yu Kalkındırma” adı altında öne sürülen iddiaların tümüyle yalandan ibaret olduğunu bir kez daha gözönüne seriyor.

HALK “SU-SU !” DİYE HAYKIRINCA, ÖZAL KAÇTI..

Turgut Özal’ın Ağustos ayı başlarında, aralarında Kürdistan’ın Erzurum ve Ağrı illerinin de bulunduğu gezisi kendi açısından hiç te umulanı vermedi. Özal’ın daha önceki gezilerini hatırlayanlar, ANAP’ın her yola başvurarak geniş kitleleri meydanlara çekmeyi başardığını hatırlarlar. Ancak bu seferki öyle değildi. Özellikle Erzurum ve Ağrı’da Başbakanı dinlemeye gelen kitle oldukça az sayıydı ve üstelik de ilgisizdi. Sıkıcı bir tiyatroyu izlemek zorunda bırakılan seyirci görünümü arz ediyordu kalabalık.

Diğer taraftan meydanlarda kitle yoktu ama yığınla sorun her yerde Başbakan’ın karşısına çıktı ve Özal adeta bu sorunların altında ezilip kaldı. Üstelik sorunları Özal ve çevresindekilerin canını sıkacak biçimde dile getirilenler arasında ANAP’lılar da vardı. Örneğin, Ağrı’da milletvekili Fecri Alpaslan “Bugün susacak gün değil” diyerek uzun uzadıya konuştu, sorunlar üzerinde durdu. Devlet Bakanı Ahmet Karaveli, F.Alpaslan’ı dinledikten

sonra “Bütün Doğu milletvekilleri anlaşmış gibi, hep aynı sorunları söylüyorsunuz” diyerek tepkisini dile getirdi. Buna karşılık milletvekilinin cevabı ise “Doğunun bütün yörelerinin sorunları” şeklinde oldu.

Kuşkusuz bir ANAP milletvekilini bile böylesine açık konuşmaya iten nedenler var. Bu nedenler kitlelerin açlığa, yoksulluğa, baskı ve teröre duyduğu tepkidir. Kitlesele baskı öylesine ileri bir noktaya varmış ki Fecri Alpaslan gibileri de artık onu görmezlikten gelmiyorlar. Ama ne var ki Başbakan ve çevresi buna bile tahammül göstermiyor.

Aşkale ilçesinde ise daha değişik ve anlamlı bir tepkiyle karşılaştı Başbakan. Burada kitlenin “su su” diye ısrarlı istemde bulunması, Turgut Özal’ı kızdırdı ve konuşmasını yarıda kesip ilçeyle terketmesine neden oldu.

Görüldüğü gibi Özal, kısa sürede hızlı tırmanıştan hızlı inişe geçmiştir. Bu, kitlelerin faşizme ve onun izlediği politikaya duyduğu tepkinin göstergesidir.

Faşist Rejimin Ağrı Dağı Düzmecesi

Faşist rejim Kürdistan'ın dörtbir yanında halkımıza karşı sürdürdüğü saldırıları son aylarda Ağrı ve Kars yöresinde de yoğunlaştırdı. Ağrı Dağı'nda bazı Turist gruplarının ve dağcılarının soyulması üzerine Ağrı Dağı komando birliklerince çembere alındı, çevre köyler üzerinde zulüm yoğunlaştı. Sömürgeci birlikler "şüpheli kişi" diye Kürt köylülerini gözaltına alıyor ve işkenceden geçiriyorlar. Dağda hayvan otlatan göçebeler ve diğer hayvan besleyicileri dağdan indirildiler. Böylece bu yörede de halkımız birkez daha geçim araçlarından yoksun kılınıyor, açlığa itiliyor.

RÜŞVETÇİ GENERALLER

Sömürünün, baskının had safhaya ulaştığı Türkiye'de, iltimas ve skandallar zincirine bir yenisi daha eklendi. Amerikan silah tekeli ve F-16 projesinin yapımcısı General Daynamic firmasının Yunan asıllı eski başkan yardımcısı Veliotis'in yaptığı açıklamalara göre firma, pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de işlerini yürütmek amacıyla büyük ölçüde rüşvet dağıtmış.

Aslında bunun şaşırtıcı bir tarafı da yok. Böylesi bir olayla Türkiye'de ilk kez karşılaşılıyor değil. Tekelci sermaye çevrelerinin rakiplerini devre dışı bırakmak amacıyla her yerde ve her zaman başvurduğu bir yoldur rüşvet. Bu bakımdan F-16 yapımcısı firmanın Türkiye'de rüşvet dağıtmadan ve daha bir dizi karanlık iş çevirmeden toplam maliyeti 4.3 milyar doları bulan ihaleyi kazandığını sanmak safça bir davranış olur. Herkes gayet iyi bilirki cuntacı generaller başta olmak üzere bir çok devlet yöneticisi bu işten yeterince nasiplenmiştir.

Diğer taraftan F-16 rezaleti ortaya çıktıktan sonra doğal olarak cuntacı generaller ve onların hükümetiyle ilgili soruşturma açılıp açılmayacağı da tartışma konusu oldu. Aslında faşist cuntanın anayasasının geçici 15. maddesi böylesi bir soruşturmaya olanak vermiyordu:

"12 Eylül 1980 tarihinden, ilk genel seçimler sonucu toplanacak TBMM Başkanlık Divanını oluşturuncaya kadar geçen süre içinde (...) MGK'nin, bu Konseyin yönetimi döneminde kurulmuş hükümetlerin (....), Danışma Meclisi'nin her türlü karar ve tasarruflarından dolayı haklarında cezai, mali ve hukuki bir sorumluluk iddiası ileri sürülemez ve herhangi bir yargı merciine başvurulamaz."

Görüldüğü gibi madde gayet açık biçimde herhangi bir soruşturma ve araştırmayı yasaklıyor. Ancak Cunta şefi Evren de elini çabuk tuttu ve geçici 15. maddenin soruşturmaya engel teşkil etmediğini ilan ediverdi.

TRT ve burjuva basını ise Ağrı Dağı'na ilişkin olarak kamuoyunu bir dizi sansasyon haberiyle, yalanla yönlendirmeye, aldatmaya çalışıyor. Sözkonusu soygun olaylarının kimler tarafından gerçekleştirildiği belli değil. Bu tür soygunları, özellikle yurt dışındaki demokratik kamuoyunu Kürt ulusal hareketi aleyhine kışkırtmak, propaganda etmek ve böyle bir operasyonun zemin hazırlamak için bizzat faşist rejimin siyasi polisi ve askeri birlikleri tezgahlamış olabilir. Sömürgecilerin yurt içinde de bu tür provakasyonlara hız verdiğine ilişkin bilgiler ve ipuçları son dönemde yaygınlık kazanıyor.

Kuşkusuz Evren'in kendi Anayasasına da ters düşen bu telaşlı çıkışı nedensiz değildi. Cunta lideri bir yandan rüşvet olayı karşısında hassas davranmış izlenimini yaratmak istiyor. Diğer yandan ise elini çabuk tutarak 82 Anayasasında yapılabilecek herhangi bir değişikliğe engel olmayı, onu "deldirtmemeyi" sağlamaya çalışıyor. Böylesine erken davranmama General Dynamics'in dağıttığı rüşvet nedeniyle gündeme gelebilecek değişiklik önerilerine karşı çıkmak onun için oldukça güç olacak, bir takım yeni kuşukları beraberinde getirebilecekti. Kaldı ki geçici 15. madde bir kez değiştikten sonra arkadan yeni yeni soruşturmaların gündeme gelmeyeceğini de kimse garanti edemezdi.

Evren'in bu açıklamasının ardından burjuva basınında soruşturma çalışmalarıyla ilgili haberler yoğunluk kazanmaya başladı. Ama ne var ki bu türden balon haberlere bakarak soruşturma sonuçlarından birşeyler çıkacağını ummak da gene saflık olur. Günümüz koşullarında Türkiye'de ordu üst kademelerinde görev yapanların, hele hele 12 Eylül darbesini gerçekleştirmiş olanların bu ve benzeri yolsuzluklarını açığa çıkaracak gerçekçi çalışmalar yapılması mümkün değil. Açık ki bu ancak ülkede önemli bir takım değişikliklerin ortaya çıkmasıyla mümkün olabilir. Yoksa kamuoyunu aldatmak amacıyla gerçekten bir soruşturma yapılmış izlenimi yaratılarak, bir süre oyalama taktiği izlendikten sonra olay gene örtbas edilecek ve rüşvetçi generaller "şerefli" komutanlar olmayı sürdürecekler. Zaten daha şimdiden F-16 rüşvetinin şampiyonlarından cuntacı Tahsin Şahinkaya'nın F-16'lara övgüler dizerek, bunların "dünyanın en mükemmel uçakları" olduğunu söyledikten sonra "Araştırma açılır mı açılmaz mı? Onu bilemem. Ama bir şey çıkmaz, merak etme" diye ilan etmesi de bunu gösteriyor.

ABD Dışişleri Bakanlığı da bu koroja katılmakta gecikmedi. Amerikan yurttaşlarını "Doğu Anadolu"ya gitmemeleri için uyardı. Yapılan açıklamada şöyle deniyor:

"Son zamanlarda ayrılıkçı teröristlerin Doğu Anadolu'da Türk güvenlik kuvvetlerine saldırıda bulduklarını biliyoruz. Bu nedenle gerek yurttaşlarımızın can güvenliği açısından, gerekse herhangi bir yanlış anlaşılmayı önlemek için ABD yurttaşlarının zorunlu kalmadıkça Türkiye'nin doğusunu ziyaret etmemelerini, gittikleri takdirde TC yasalarına kesinlikle uymalarını ve güvenlik güçleri ile işbirliği yapmalarını istiyoruz.."

ABD emperyalistlerinin Türk faşist rejiminin propagandalarına uygun davrandıkları ve Kürt halkına uygulanan zulmü normal buldukları ortada. Ama onlar bununla da kalmıyor, açık destek veriyorlar.

Burjuva basını, Ağrı'nın yoksul köylülerine uygulanan zulmü büyük bir askeri başarı gibi, renkli resimlerle ve "Ağrı didik didik", "3000 metrede eşkiya avı" ve benzeri başlıklarla veriyor. Bu resimlerde ise elleri başlarının üstünde ve süngülerin arasında sıraya dizilmiş Kürt köylüleri, erkek, kadın ve çocuklar görülüyor.

TKSP Ağrı Örgütünün Çökertildiği Masalı

Tüm bu yaygıraların amaçları çok geçmeden açığa çıktı. Daha önce TKSP li olmakla suçlanıp gözaltına alınan ve nice işkenceden, baskıdan sonra serbest bırakılmış olan bir-iki kişi de dahil, birkaç genç ve emekçi insan tekrar gözaltına alındılar ve yine ağır işkencelerden geçirilerek Ağrı Dağı'ndaki soygun olaylarını gerçekleştiren kişiler olarak ilan edildiler. Ağrı'da daha 12 Eylül öncesinde meydana gelmiş bazı olayların sorumluluğu, hatta faşistler tarafından katledilen bazı ilericilerin öldürülmesinin sorumluluğu da onlara yüklendi.

Böylece "Kahraman ordu" sözde operasyonlarının başarıyla yürütmüş, "bölücü eşkiyaları" yakalamış, Ağrı Dağı'nı temizlemiş ve "Ağrı TKSP örgütünü" de "çökertmiş" ti!

Sömürgeci faşist rejim, tüm bu peri masallarıyla, düzmecelerle Türkiye ve dünya kamuoyunun gözünü boyadığını, bir taşla birkaç kuş vurduğunu sanıyor. Ne var ki bu türden düzmeceler bugüne kadar para etmedi, bundan sonra da etmeyecek. Böylesine gülünç çarpınışlarla faşist rejim aslında kendisini daha da gülünç ve rezi! duruma düşürüyor.

Bir kez TKSP aleyhine daha 12 Eylül sonrası Ağrı yöresinde yaygın

(Devamı Sayfa 15. te)

Carter 12 Eylül'ü Değerlendiriyor

Gerçi bugün faşist cuntanın ABD başta olmak üzere emperyalist çevrelere olan bağlılığı, uşaklığı konusunda kimsenin herhangi bir tereddüdü söz konusu değil. Önce Evren, sonra ise Evren-Özal çetesi sayesinde herkes bu gerçeği şimdi her zamankinden daha iyi görüyor. Ama gene de kısa bir süre önce Türkiye'ye gelen ve Reagan'dan önce ABD'de devlet başkanlığı görevini üstlenmiş olan Jimmy Carter'in söyledikleri üzerinde durmamak olmaz. Çünkü Carter'in birkaç kısa paragrafta dile getirdikleri Türkiye-ABD ilişkileri üzerinde yıllardır ilerici çevrelere yazılıp çizilenleri çürütülemez bir biçimde doğruluyor. Eğer Evren ve benzerleri Carter'i "bozguncu", "ne yaptığını bilmez" veya "vatan haini" vs. ilan etmezlerse tabii ki..

Carter'in değindiği konulardan bir tanesi Kıbrıs'ın işgalinden sonra Türkiye'ye uygulanan silah ambargosu. Şöyle diyor Carter:

"...Öte yandan da ambargonun tesisiyle haddinden fazla zedelenmiş Amerikan çıkarları. Biz o yıllarda Türkiye'ye ambargo uygulamanın Amerikan menfaatlerinin alayhine olduğunu anlamamıştık. Bugün olsa belki yine anlatamayız. Çünkü bazı askeri sırları kamuoyu önünde açık açık tartışmıyorduk, Kongre'de açıklıyamıyorduk. Ama Beyaz Saray'ın "derin" brifinglerine katılan her Kongre üyesi, ambargonun Amerikan menfaatlerine verdiği zararın boyutunu kolayca kavrayabiliyordu."

Görüldüğü gibi Carter çok açık sözlü davranıyor. Ambargo ile Amerika'nın çıkarları derin biçimde zedelenmiş ama ABD yönetimi bunu anlatamamış bir türü. Kamuoyuna ve Kongre'ye "bazı askeri sırları" açıklayamamaktan doğmuş sıkıntıları en çok da. Peki bu neyin göstergesidir? Bu, Türk ordusunun ABD'nin çıkarlarına bekçilik ettiği bir tür göstergesidir. Öyle olduğu içindir ki silah ambargosu Türkiye'den çok ABD'nin çıkarlarını zedeler olmuş. Carter bu gerçeği,

"Zaten aslında ambargonun kaldırılmasını savunmak, Türkiye'yi değil Amerika'yı savunmaktı", şeklinde ifade ediyor.

Carter devamla, "Ama asıl zorlandığım konu Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına entegrasyonunu sağlamak olmuştur. Gerçi bu sorun sonraları daha kolay çözüldü".

Burada "Nasıl kolay?" diye soruyor gazeteci ve Carter devam ediyor:

"Biraz General Rogers sayesinde... Sayın Evren ile çok yakın dosttu. Sayın Evren'in çok taktir ettiğim bu güçlü liderin iyiniyetli yaklaşımı olmasaydı bu sorun çözülemezdi. Tamamen iki askerin şahsi dostluğu sayesinde gerçekleşti... 1980 harekati olmasaydı bu mümkün olmazdı."

O halde görülüyor ki seçimle işbaşına gelmiş başkanların göze alamadıkları Amerikan dayatmaları "sayın Evren" (siz sadık uşak anlayın) 'in "iyi niyeti" ve General Rogers'le olan "şahsi dostluğu" sayesinde çabucak çözümlenivermiş.

Carter, meşhur U-2 casus uçaklarının uçurulmasıyla ilgili gelişmeler hakkında bilgi vermektense geri kalmıyor:

"U-2'ler konusu biraz garip cereyan etti. Türkiye'den U-2'leri uçurma izni istedik zaman Demirel; (Carter yanlış hatırlıyor Ecevit olması gerekir B.N.), 'Ruslarla anlaşın, eğer onlar rıza gösterirse biz de rıza gösteririz.' demişti... Türkiye U-2'lere 'hayır' deyince hayal kırıklığına uğradık. Ama daha sonra bu açığı telafi edecek başka bir yola gittik."

Gazetecinin "Neydi bu yol" sorusuna ise Carter, "Kamuoyu önünde tartışılmasını uygun görmediğim bir yol", diye karşılık veriyor.

Kuşkusuz Carter'in açıklamalarının en ilginç noktalarından bir tenesidir bu. U-2 casus uçaklarının Türkiye'den uçurulması istemine karşılık Türk başbakanı olumsuz tavır takınıyor. Ama Amerikan yönetimi de uygun başka yol buluyor. Tabii bu tür bir eyleme o sırada

başbakan karşı çıktığına göre, onun bilgisi dışındadır bulunan "çözüm yolu".

Demekki ABD yönetimi, Türkiye başbakanının dahi bilgisi dışında, Sovyetler Birliği'ne yönelik casusluk faaliyeti yürütebiliyor. Başka bir deyişle ABD, Türk ordusu ve istihbaratı gibi kurumlarda öylesine derinlemesine örgütlenmiş, bunları öylesine kendisine bağlamış ki Türkiye Başbakanının haberi olmadan da onlarla anlaşıp Türkiye açısından çok tehlikeli sonuçlar doğurabilecek eylemlere girişebilirler. Zaten faşist cuntanın işbaşına getirilmesi hazırlık sürecinde kurulan tuzakların pek çoğu da aynı yöntemle hazırlanmadı mı? Örneğin başbakanların bilgisi dışında ordu bünyesinde kurulan ve CIA ve MIT'in denetiminde çalışan Kontr-gerilla da aynı

şekilde faaliyet göstermiyor muydu?

Gene bu, Türkiye'de ve Kürdistan'da bulunan ABD üslerinin Türk devlet adamlarının bilgisi dışında, nasıl kullanıldığının da bir göstergesi değil mi?

Bütün bunların dışında Carter genel anlamda 12 Eylül faşist darbesinden duyduğu memnuniyeti de dile getiriyor:

"...Afganistan'ın işgal edilmesi ve İran monarşisinin devrilmesinden sonra Türkiye'deki bu istikrar içimizi ferahlatmıştı."

5. yılı dolarken faşist cuntanın niteliği hakkında bundan daha açık bilgi verebilecek bir kaynağa rastlamak doğrusu kolay değil. Carter istemeden de olsa yaptığı bu açıklamayla demokrasi güçlerine iyi bir yardımda bulundu.

Uluslararası Af Örgütü :

TÜRKİYE'DE YAYGIN VE SİSTEMLİ İŞKENCE YAPILIYOR

Uluslararası Af Örgütü Türkiye'de yaygın ve sistemli biçimde işkence yapıldığını belgeleyen İngilizce 76 sayfalık bir rapor yayınladı. Sözkonusu raporda işkencelere ilişkin olarak çeşitli kaynaklardan alınan bilgilere yer veriliyor. İşkence gören kişilerin bunları anlatan mektupları ve bir bölümünün resimleri de sözkonusu kitapçıkta yer alıyor. Yer verilen olaylar genellikle 1984 ve 1985 yılının ilk aylarında geçmektedir. Bu da bir kez daha kanıtıyor ki Türkiye'de sistemli işkence Özal hükümeti döneminde de hızından birşey yitirmemiştir.

Raporda çeşitli işkence türlerini anlatan temsili kroki'lere de yer verilmiştir.

Sözkonusu raporda, çeşitli ilerici, yurtsever kişinin yanı sıra TKSP'li olmakla suçlanan birçok kişiye yapılan işkencelere geniş yer veriliyor.

Uluslararası Af Örgütü'nün 23 Haziran'da basına yaptığı bir açıklamada şöyle deniyor:

"Türkiye'de politik nedenlerle gözaltına alınanlara yapılan yaygın ve sistemli işkence hala devam ediyor. Yetkili makamlar ise bunu önlemek için hiçbir etkin çaba göstermiyorlar."

"Türkiye'de İşkence Belgeleri" adlı raporun basımından sonra da çeşitli uluslararası düzeydeki insan hakları örgütleri, Türkiye'de devam edegelen işkencelere tanıklık eden yeni belgeleri ortaya koydular."

Faşist rejimin sorumluları ise Af Örgütü'nün bu haklı açıklamasını öfkeyle karşıladılar. Birkez daha Türkiye'de sistemli işkence olmadığını, bazı seyrek olayların ise koğuşurma konusu yapıldığını iddia ettiler. Ne var ki bu zorbalığın Af örgütüne öfkelenmeye hiçbir hakları yoktur. Onlar, yalnız yaygın ve sistemli işkenceleri önlemek için çaba göstermemekle kalmıyor, tersine işkenceleri planlıyor, bizzat yaptırıyorlar. Evren-Özal çetesi bu işkencelerin baş sorumlularındırlar. Ve hiç kuşku olmasın birgün bunun hesabı kendilerinden sorulacaktır.

BULGARİSTAN OTTOVA VE HELSİNKİ'DE KÜRT SORUNUNU GÜNDEME GETİRDİ

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Sözleşmesi (Helsinki Sözleşmesi) taraf olan 35 ülkenin temsilcileri, geçtiğimiz aylar Kanada'nın başkenti Ottawa'da toplandılar. Helsinki sözleşmesinin 10. yılını tamamlanması nedeniyle Ottawa toplantısı büyük önem taşıyordu.

ABD ve onun güdümündeki batılı kapitalist ülkeler, Helsinki sözleşmesinin özünü ve o günden bu yana izledikleri saldırgan, barışı sabote edici, gerginlik yaratıcı politikayı, birçok ülkenin içişlerine kabaca karışmayı, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı düşmanca politikalarını gizlemeye çalışarak yine sahte bir özgürlük ve demokrasi edebiyatı yaptılar ve sosyalist ülkeleri suçlamak için türlü zorlamalara başvurdu- lar.

Bunlar içinde insan hak ve özgürlükleri üzerine çektiği nutuklarla gülünç duruma düşenlerin başında ise hiç kuşkusuz Türkiye geliyordu. Türk temsilcisi özellikle sosyalist Bulgaristan'ı suçlamaya kalktı. Buna karşılık Bulgaristan temsilcisi, iki kez Türkiye'ye ve bir kez de ona arka çıkan ve anti-Bulgaristan kampanyada başı çeken ABD'ye cevap vermek için söz aldı, Türkiye'deki rejimin insan hak ve özgürlüklerini nasıl çiğnediğinin örneklerini verdi ve Kürt halkına karşı izlenen baskı ve terör politikasını anlattı.

Sovyet temsilcisi de konuşmasında ABD'nin ve öteki emperyalist ülkelerin Helsinki ilkerlerini çiğneyen tutumlarının yanısıra, Türkiye'de insan haklarını çiğnenişi üzerinde durdu.

Kimi batılı ülkeler, 1983 yılında Madrid te yapılan toplantıda Türkiye'yi

insan hakları konusunda eleştirdikleri halde bu kez sustular. Onların, "Batı ittifakı içindeki" bu suç ortaklarının köseye sıkışmasını istemedikleri açıktır.

"Türkiye 12 Milyon Kürdü Assimile Etmeye Çalışıyor"

Sözleşmenin 10. yıldönümü nedeniyle Helsinki Sözleşmesini imzalamış ülkelerin dışişleri bakanları Ağustos başında Helsinki'de toplandılar. Bu toplantıda faşist rejimin dışişleri bakanı Halefoğlu "Bulgaristan'daki Türkler" sorununu gündeme getirerek sosyalist Bulgaristanı ırkçılıkla suçlamaya kalktı.

Buna karşılık Bulgaristan Dışişleri Bakanı Yardımcısı İvan Ganev 1 Ağustos günü bir basın toplantısı düzenleyerek şunları söyledi:

"Türkiye bizim içişlerimize karışıyor. O zaman Türkiye'nin durumuna bakalım. Türkiye'de insan haklarının varlığından söz edilemez ve bunu tüm dünya biliyor.

"Türkiye 1, milyon Ermeni'yi soykırımdan geçirdi, ama susuyor.

"Türkiye, Birleşmiş Milletler üyesi olan bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin toprağının önemli bir bölümünü 10 yıldan beri işgal altında tutmaktadır.

"Türkiye'nin 12 milyon Kürdü zorla assimile etmek istediği gerçeği Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi ve diğer uluslararası örgütler tarafından birçok kez ortaya kondu.

"Türkiye'de, Ermeniler, Araplar gi-

bi başka Türk olmayan etnik gruplar da baskı görüyorlar.

"Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde haklarını savunan Kürtlere karşı askeri birlikler harekete geçirildi.

"Bulgar olmayan kaynaklara göre Türk hapishanelerinde 200.000 kişi var. Türk basınına göre ise hapisteki insan sayısı 80.000 kadar, ve 400'den fazla kişi idam cezasına çarptırılmıştır. Şu anda barış taraftarları ve sendikacılar yargılanıyorlar. 2000'den fazla profesör, demokratik düşüncelerinden dolayı görevlerine son verildi. Milyonlarca kişinin ağır ekonomik ve sosyal durumundan ise hiç söz etmeyelim. Bu ülkede 5 milyon kişi işsizdir (çalışan nüfusun %20'si kadar); halkın %50'si okur-yazar bile değil ve Doğu bölgesinde bu oran %80'e çıkıyor. Türkiye hangi insan haklarından söz edebilir?"

Basın toplantısında bir Türk gazetecisi Ganev'e şu soruyu yöneltti:

"Terörizm konusunda Bulgaristan ne düşünüyor?"

Ganev şöyle cevapladı:

"Terörizme karşı bizim tutumumuz ilkeseldir ve açıktır. Biz terörizmi kesinlikle red ediyoruz. Bulgaristan'ın düzeni terörün ortaya çıkmasına elvermez. Bu problemin çözümünü terörün yaygın olduğu ülkeler düşünsünler. Bizim böyle bir sorunumuz yok. Ama biz terörizmle halkların kurtuluş mücadelesini eş tutmuyoruz."

Soru: "Demek ki Kürtleri destekliyorsunuz."

(Devamı Sayfa 15. te)

U-2'lerden Sonra SR-71 Casus Uçakları

Türkiye, F.Almanya Başbakanı Kohl'un da belirttiği gibi Batı için gerçek bir ileri karakoldur. Emperyalistler sosyalist ülkelere, bölgedeki ilerici yönetimlere, anti-emperyalist ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı Türk yönetimiyle birlikte hareket ediyor, her türlü saldırı ve tehdit için Türkiye'yi bir üs olarak kullanıyorlar. Bu arada şunu da belirtmek gerekir ki ABD'nin Sovyetler Birliği'ne karşı sürdürdüğü casusluk faaliyetleri için de Türkiye son derece büyük bir öneme sahiptir.

Emperyalist çevrelerin Sovyetler Birliği'ne ve bölgedeki ilerici hareketlere karşı Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nı böylesine düşmanca faaliyet alanı olarak kullanması geçmişte zaman zaman

uluslararası gerginliklere de neden oldu. Türkiye halkları defalarca emperyalist çıkarlar uğruna az kalsın kendilerini kanlı bir savaşın içerisinde buluyorlardı. Örneğin, U-2 casusluk olayının yarattığı gerginlik hatırlardadır. Bilindiği gibi 27 Nisan 1960 günü Adana'daki İncirlik Üssü'nden havalandan bir ABD U-2 casus uçağı 1 Mayıs günü Sovyet toprakları üzerinde düşürülmüştü. Bu olay haklı olarak Sovyetler Birliği tarafından tepkiyle karşılanmış, Türk yönetimi güç durumunda kalmıştı.

Ondan sonra Türk yönetimi güya böylesi casusluk uçuşlarına izin vermiyordu. Ancak kısa bir süre önce Almanya'da "Stern" dergisinde yayınlanan bir açıklamada gerçek durumunun bunun tersi

olduğunu ortaya koydu. Stern'de yer alan bilgilere göre U-2'lere göre daha gelişmiş uçak tipleri olan ve 31 bin metre yükseklikte uçabilen "SR-71"ler Diyarbakır'daki 2.Taktik Hava Üssü'nü (Pirinçlik) bu amaçla kullanıyorlar.

Aslında bir süre önce Türkiye'ye gelen eski ABD devlet Başkanı Carter'in açıklamaları da bu doğrultuydu. Hatırlanacağı gibi Carter, İran'da Şahlık rejiminin devrilmesi ve buradaki üsleri kullanamaz duruma düşmeleri üzerine Sovyetler Birliği'ni izlemek için Türk hükümetinden izin istediklerini, ancak dönemin Başbakanının bunu kabul etmediğini belirtmiş ve bunun üzerine başka bir yol bulduklarını söylemişti. Carter, bul-

dukları bu yolu kamuoyu önünde tartışmanın sakıncalı olacağını da eklemekteydi.

Bu iki haber birlikte değerlendirildiğinde o günlerde de ABD yönetiminin Kürdistan'daki bu üssü, üstelik Türk başbakanının bilgisi olmadan kullandığı anlaşılıyor.

Açıktır ki sömürgeci Türk yönetimi ile emperyalist dostlarının gerek birlikte ve gerekse bir başlarına ülkemizde yürüttükleri faaliyetler, bölge ve dünya barışı için son derece büyük bir tehlike teşkil ediyor. Bu politika halkımızın varlığını tehdit eden, ona düşmanca bir politikadır. Düşman kendi çıkarı için işgal altında tuttuğu ülkemizi kurban etmekten çekinmiyor.

Gençliğin Ortak Sesi Moskova'da Yükseldi:

EMPERYALİZME KARŞI DAYANIŞMA, BARIŞ, DOSTLUK

12. Uluslararası Gençlik ve Öğrenci Festivali 27 Temmuz-3 Ağustos tarihleri arasında Moskova'da yapıldı. Festivale 157 ülkeden 20 bini aşkın genç katıldı. Sekiz gün süren festival büyük bir düzen ve coşku içinde geçti.

İlk günkü açılış töreninde Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov konuştu, gençliği kutladı ve faşizmin yenilişinin, Hiroşima'ya ilk atom bombasının atılışının 40. yıldönümünde gençliğe barış konusunda düşen görevlerin önemini belirtti. Lenin Stadı'nda tribünleri dolduran 100.000 kişi ellerindeki bayraklarla barış tabloları çizdiler, binlerce balon uçuruldu. Dev bando ekibi barış türküleri ve marşlar çaldı.

Sekiz gün süren festival boyunca gençlik örgütleri barış, nükleer silahlanma yarışının durdurulması, genel silahsızlanma, emperyalizme karşı dayanışma, faşizme karşı mücadele, gençlerin ve öğrencilerin hakları, ekonomik işbirliği, gelişme ve benzeri bir dizi etkinlikte bulundular. Pekçok kültür gösterisi yapıldı. Müzik grupları konserler verdiler, folklor ve bale gösterileri yapıldı, sergiler düzenlendi.

Festival, uluslararası düzeyde dünya gençliğinin emperyalizme, sömürü ve baskıya karşı barış, özgürlük ve daha iyi bir gelecek için istemlerini gür bir sesle dile getiren, değişik ülkelerin gençliğini bu amaçlar doğrultusunda

-12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne hazırlık çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

— Uluslararası Hazırlık Komitesi, Şubat 1984 te Dünya gençliğine seslenen bir "Festival Çağrısı" yayınladı. Bu çağrıyı olumlu bulan ve aralarında örgütümüz DHKD' nin de bulunduğu 6 örgüt, Kasım 1984'te biraraya gelerek festivale katılmaya karar verdiler ve hazırlık çalışmalarına başladılar. İlk elde Türkiye ve Türkiye Kürdistanı gençliğine yönelik Türkçe ve Kürtçe dillerinde bir çağrı yayınlandı ve hazırlık çalışmalarına yönelik program uygulamaya kondu. Hazırlık Komitemiz, çağrıya ek olarak 1985 Yılı Takvimi'ni ve Nisan 1985'te bir festival bülteni çıkardı. Mayıs ayında Paris'te "2. Dünya Savaşının Bitimi ve Faşizmin Yenilişinin 40. Yılında Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Gençliği, Önümüzdeki Görevler" konulu bir toplantı düzenlendi ve sonuç bildirisi yayınlandı. Bunların yanı sıra, gençlik ve öğrenci festivallerinin tarihçesini yansıtan bir broşür ile, 12. Festivale ilişkin Kürtçe ve Türkçe düzenlenmiş bir afiş çıkarıldı. 22. Haziran'da Köln'de, 600'ü aşkın bir kitlenin katıldığı "Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Gençliği İle Dayanışma Gecesi" yapıldı. Böylesine bir hazırlık çalışmasıyla Moskova'ya gidildi.

Gericiliğin Saldırıları Boşa Çıkarıldı

— Festivalin genel havası, sonuçları hakkında özetle bilgi verir misiniz?

— Bildiğiniz gibi, daha festival hazırlık çalışmaları başlar başlamaz, gericici ve emperyalist güçler, Moskova'da

kaynaştıran ve onların mücadelesini yükselten güçlü bir platform oldu. 3 Ağustos günü yapılan muhteşem bir törenle sona erdi.

Festivale Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndan 5 gençlik örgütü (DHKD, GEB, Genç Öncü, İGD ve SGB) katıldılar. Gençlik Örgütlerinin Kasım 1984 te oluşturdukları "XII. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali Hazırlık Komitesi", festival öncesinde bir dizi çalışma yaptı, Batı Avrupa ülkelerinde dayanışma toplantıları düzenledi.

DHKD, Festival hazırlık çalışmaları döneminde, 17-19 Mayıs günlerinde Prag'da yapılan ve 50 kadar ülkenin öğrenci ve gençlik temsilcilerinin katıldığı bir toplantıya da katıldı. Bu toplantıda gençliğe, barışa ilişkin çeşitli sorunlar tartışıldı ve faşizmin yenilişinin 40. yıldönümünde gençliğe düşen görevler dile getirildi.

Festivale hazırlık döneminde Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndan bazı gençlik örgütleri, isim sorununu gerekece göstererek festivale katılmaktan vazgeçtiler. Yukarıda adları yazılı beş örgüt ise çalışmalarını sürdürdüler, festivale katıldılar ve ortak programı hayata geçirdiler.

Riya Azadi, Festivale katılan DHKD delegasyon sözcüsü Hejar ile görüşti, festivale ilişkin olarak kendisine sorular sordu ve görüşlerini aldı. Buna ilişkin soru ve cevapları yayımlıyoruz.

yapılacak olan 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne karşı saldırıya geçtiler. Yoğun bir propaganda ile festivali bölmeyi amaçladılar.

Ancak gericiliğin bu saldırıları boşa çıkarıldı. Festivale 157 ülkeden, farklı politik görüş ve inançtan milyonlarca genci temsilen 20.000'in üzerinde genç delege katıldı. Dünya gençliği, faşizmin yenilişinin ve Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombasının atılışının 40. yılında, Helsinki Sözleşmesi'nin 10. yılında barışı koruma ve emperyalizme karşı mücadeledeki birliğini, gücünü, kararlılığını ortaya koydu.

Sovyet halkı, tüm olanakları dünya gençliğinin temsilcilerine, genç barış savaşçılarına sundu. Moskova'nın her yanında festivalin coşkun havası gözleniyor, her yerde o konuşuluyor.

Sekiz gün boyunca her alanda, her platformda, genç delegeler Sovyet halkının ve gençliğinin barışı koruma mücadelesindeki kararlılığına tanık oldular. Bu da, emperyalist güçlerin Sovyetler Birliğine yönelik haksız suçlama ve propagandaların boşa çıkarılmasında önemli bir işlev göreceklerdir.

Festivalin bir bütün olarak başarılı örgütlenmesi, sunulan olanaklar ve yapılan çalışmalar da ayrı bir öneme sahip.

8 Gün boyunca tüm Moskova bir festival alanı görünümündeydi. 15 Değişik konuya ilişkin tartışma merkezleri, 50'yi aşkın dayanışma mitingleri, yüzlerce kültürel gösteri, sergi, konser, sportif gösteri, ve Anti-emperyalist Tribün programının anahatlarını oluşturdu. Bunlara ek olarak 157 ülke delegasyonlarının çeşitli tartışma toplantıları, kültürel gösterileri ve diğer çalış-

maları da hesaba katılırsa festival programının ne denli geniş ve yüklü olduğu anlaşılır.

Böylesine geniş çaplı bir programın düzeni içinde gerçekleştirilebilmesi, sunulan olanakların genişliği, Sovyet halkının ve gençliğinin sıcak ilgisi, dostluğu, ülkesini ve dünya barışını korumadaki kararlılığı, tüm delegelerin saygı ve sevgisini kazandı.

Ortak Programı Başarı İle Hayata Geçirdik Ayrıca DHKD Olarak Bir Dizi Etkinlik Gösterdik

— Ortak komitenin ve sizin DHKD olarak Festivalde ne gibi etkinlikleriniz oldu?

— Ortak programımızda Lenin Mozolesi'ni, Meçhul Asker Anıtı'nı, Nazım'ın mezarını ziyaret, komşu ve sosyalist ülkeler delegasyonlarıyla görüşme, kültürel etkinlikler koyma ve Festival programında yeralan veya diğer ülkeler delegasyonlarınınca düzenlenen eylem ve çalışmalara katılmak bulunuyordu. Bunları birlikte, başarılı bir şekilde gerçekleştirdik. Sovyetler Birliği, DDR, Bulgaristan, Çekoslovakya, Batı Berlin, Afganistan, Nikaragua, Yunanistan, Kıbrıs gibi bir dizi ülkenin delegasyonlarıyla görüşmeler yaptık. Onlara Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki durum, gençliğin sorunları ve mücadelesi hakkında ortak görüşlerimizi yansıttık.

Birkaç kez birlikte ortak kitlesel programlar sunduk ve "Anti-emperyalist Dayanışma, Barış ve Dostluk İçin Türkiye ve Kürdistan Gençliği" gecesi

düzenledik. Gece de Türkiye ve Kürdistan'daki son duruma ilişkin olarak ortak bir metinle bilgi verildi. Bunun yanısıra Ozan Şivan ve Melike'nin de yer aldığı zengin bir kültürel program sunduk. Geceye Sovyetler Birliği'nde yaşayan ve okuyan Kürtlerin ağırlıkta olduğu 300'ü aşkın bir kitle katıldı.

Örgütlerden değişik sayıda delegenin katılımıyla dayanışma mitinglerinde, tartışma merkezlerinde yer alındı. Bunların dışında, diğer ülkeler gençlik ekiplerinin düzenlediği tartışmalara gecelere katıldık, ortak metinler sunduk, kültür programlarında yer aldık.

DHKD olarak, bu ortak çalışmaların yanısıra, bir dizi başka etkinliği örgütümüz adına gerçekleştirdik. Değişik örgütlerle ikili görüşmeler yaptık. Bu görüşmelerde ülkemizdeki durum, faşist sömürgeci rejimin halkımıza yönelik saldırıları, Kürdistan gençliğinin sorunları konusunda bilgi verdik. Örgütlerimiz arasındaki diyalog ve dayanışmanın gelecekte devamı ve geliştirilmesi konusunda görüş birliğine vardık. Bundan ayrı olarak, arkadaşlarımız 16 değişik miting ve yürüyüşe katıldılar. Bu eylemlere "Anti emperyalist Dayanışma, Barış ve Dosluk için, DHKD- Türkiye Kürdistanı" sloganının yazılı olduğu, Kürdistan ulusal renklerinin işlendiği flamamızla katıldık. 5 Delege arkadaşımız 7 gün süren Anti-emperyalist, Antifaşist, Barış ve Silahsızlanma ve Genç Yaratıcılar merkezleri çalışmalarına katıldılar. Bir arkadaşımız Antifaşist Merkez'de divanda yer aldı.

Ozan Şivan, ortak programların dışında Gorki Parkı ve Olimpiski Stadyumunda birçok program yaptı. Sovyet televizyonu iki kez, Çekoslovakya televizyonu bir kez Şivan'la röportaj yaptı. Polonya televizyonu ressam arkadaşımız Siyabend'in resim sergisini çekti ve arkadaşımızla röportaj yaptı. Yunanistan televizyonu bir arkadaşımızla röportaj yaptı. Bunlardan Polonya ve Çekoslovakya televizyonları çekimlerini Festival döneminde yayınladılar. Moskova Radyosu Türkçe yayın servisi, ODYSİ'nin yayın organı "Arman" da ekibimizle röportaj yaptılar. Siyabend'in resim sergisi Festival süresince Kosmos otelinde ve Genç Yaratıcılar Merkezi'nde sergilendi.

Moskova'da okuyan Kürt öğrencilerle bir toplantı düzenledik.

Bu çalışmalar sırasında delege arkadaşlarımızın yanısıra, Ozan Şivan, şair Gundi, ressam Siyabend ve aralarında bir Kürt tercümanının bulunduğu tercümanlarımızın önemli katkıları oldu.

Boycotçu Tavrı Ne Barışa, Gençliğin Dayanışmasına, Ne De Kürt Halkının Mücadelesine Hizmet Eder

— Bazı örgütler isim sorununu gerekçe yaparak Hazırlık Komitesi'nden

çekildiler. Üstelik size de bazı suçlamalar yönelttiler. Örneğin "Pêşeng" de çıkan bir yazıda DHKD ilkel davranmamakla suçlanıyor. Bu tavrı ve iddiaları nasıl yorumluyorsunuz?

— Kasım 1984'te biraraya gelen altı gençlik örgütü (DHKD, GEB, Genç Öncü, İGD, KÖGB, SGB), "12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Hazırlık Komitesi"ni oluşturarak kendileri dışındaki 17 örgüte ve gruba da çağrıda bulundular. Sonraları yapılan toplantılara birçok örgüt katıldı ve çağrı bildirisine imza atarak ortak çalışmalarda yer aldılar. Ancak Ocak ayında yapılan toplantıda İGD, isim konusunun yeniden değerlendirilmesini istedi ve Uluslararası Hazırlık Komitesi'nin ve Komsol'un bu ismi kabul etmediğini, onun Birleşmiş Milletler normlarına ters düşüğünü, komitelerin BM'e üye devletlerin ismiyle kurulmasını istediklerini ilettiler. Sorun tartışıldı. Biz DHKD olarak sorunun karşılıklı yazışmalarda tartışılmasını ve ismin aynen kalmasını savunduk. Ancak tartışmalarda bir sonuç varılmadı. Ara formül olarak, tartışma protokolünün Uluslararası Hazırlık Komitesi'ne gönderilmesi ve ismin de "12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali Hazırlık Komitesi" olarak değiştirilmesini benimsedik. SGB (İG) durumu değerlendireceğini ve görüşünü ileride bildireceğini belirtti. KÖGB ise tartışmalara katıldı ve son formülasyona ve tartışmaların protokol iletilmesi görüşüne katıldı. Bir sonraki toplantıda ise, benzer tartışmalardan sonra SGB (İG), DDGKD, Dengê Komal, Kürdistanlı Devrimciler, Partizan Yolu çalışmalardan çekildiler. Geriye işe ASKD-Der, DHKD, GEB, GKB, Genç-Öncü, İGD, KÖGB, Proleter Dayanışma ve SGB olmak üzere 9 örgüt kaldı. Bu bileşim Nisan başlarına kadar devam etti.

KÖGB toplantılara Mart'a kadar katıldı, isim değişikliğine imza attı. Ama daha sonra, nedense, Nisan başında, platformda herhangi bir gerekçe ileri sürmeden toplantılara gelmedi ve dışarda platformdan çekildiğini yayarak, başta biz olmak üzere, kalan örgütlere yönelik olumsuz bir propagandaya yöneldi. Bu arada ASKD-Der, GKB ve Proleter Dayanışma da çekildiler.

Pêşeng, sözkonusu suçlamayla gerekçeleri çarpıtıyor ve KÖGB ile birlikte kendi kararsız, ilkesiz tutumunu örtbas etmeye çalışıyor.

Hazırlık çalışmalarını sırasında, özellikle de sözkonusu isim değişikliği nedeniyle kimi örgütler birhayli spekülasyon yaptılar. Kimileri, Kürdistan sözcüğü sömürsü yapmaya ve bunu diğer örgütlerle bir hesaplama aracı kılmaya çalıştı. Böyleleri Festivalin amaçlarını, bu konuda kendilerine düşen görevleri de unuttur oldular. Bazı Kürt örgütlerinin ise ötedenberi yalnızca Kürt ve Kürdistan kelimeleriyle ilgilenmekten, iş yapmaya vakit bulamadıkları bilinen birşeydir. Böyleleri her konuda milli-

yetçi bir tutumu herşeyin önüne koymuyorlar. Ne var ki bu tutum birçok durumda boykotçuluğu birlikte getiriyor. onları eylemsiz duruma düşürüyor ve Kürt halkına ve onların uğrunda mücadele ettikleri amaca da hiçbir hizmet sağlamıyor. KÖGB işte sözkonusu propagandanın etkisinde kaldı, kararsızlığa ve eylemsizliğe düştü.

Son olarak benimsenen isimde "Kürdistanı" adı bulunmasada, çıkarılan ortak çağrıda komitenin Türkiye ve Türkiye Kürdistanı gençlik örgütlerinden oluştuğu açık biçimde belirtiliyor. Kaldı ki, isim dilediğimiz biçimde benimsenmiyor diye boykotçu bir tutuma yönelmek, Festivale katılmamak doğru tutum olmaz. Bununla ne barış hareketi ve dünya gençliği ile uluslararası dayanışma görevini yerine getirebiliriz, ne de Kürt halkının ve gençliğinin sesini böylesi önemli bir platforma taşıyabiliriz.

DHKD bu hataya düşmedi. Festivale katıldı, katkıda bulundu ve Kürdistan gençliğinin sesini Moskova'ya taşıdı.

Diğer yandan, emperyalist ve diğer gerici güçlerin Festivali bölmek için yoğun çaba gösterdikleri ve yıkıcı bir propaganda yaptıkları bir dönemde, festivali boykot tavrı yanlış olur, ister istemez onların ekmeğine yağ sürerdi. Nitekim, ortak çalışmalardan çekilen kimi örgütler önceleri açık ya da kapalı bir anti-Sovyetizm yaparken, isim sorununun çıkmasını fırsat bildiler, onu sömürdüler ve Kürdistan havarisi geçinmeye kalktılar. Biz böylelerine prim vermedik, onlarla aynı tavra düşmedik.

Festivale ilişkin olarak spekülasyon yapanlar, "Türk bayrağı altında yürüneceğinden" çokça söz ettiler. "Pêşeng" de peşin olarak bu yargıyla, sözkonusu koroya katılmaktan kendini alamamış. Ne var ki fena yanılmış. Herhalde, kendilerinin Havana Festivalinde başlarından geçen buraya da tekrarlanacağını sanmışlar.. Ama Moskova'da öyle olmadı. Hiçbir örgüt Türk bayrağı altında yürümedi (Moskova'da bayrağı taşınmayan tek ülke Türkiye oldu). DHKD ise Kürt halkının ulusal renklerinden (kırmızı, sarı, yeşil) oluşan bir pankart ve "DHKD- Türkiye Kürdistanı" yazısı altında yürüdü. Bu pankart Sovyet basınında çıkan resimlerde yer aldı ve onun yer aldığı büyük, renkli bir fotoğraf günlerce Moskova'nın dörtbir yanında duvarları süsledi.

İsim Sorununu Moskova'da Tartıştık

Doğru ve ilkesel olan tavrı, isim değişikliğini gerekçe yapıp Festivalden çekilmek değil, Festivale katılıp orada etkinlik göstermek ve isim sorununu da orada gündeme getirip tartışmaktır. Amaca hizmet etmeyen bir tutum ilkesel olamaz. İsim konusunda yanlış bir tutum varsa, bunun, hiç değilse gelecekte (Devamı Sayfa 13. te)

MİLİTANLARDAN...

KONGRE MÜCADELE AZMİMİZİ KAMÇILIYOR

Yoldaşlar,

Partimizin 2. Kongresinin yapıldığını merkez yayın organımız Riya Azadi vasıtasıyla öğrendim. 2. Kongremizi büyük bir coşkuyla karşıladım. Bu yalnız bizlerde değil aynı şekilde diğer yurtsever, demokrat ve ilerici insanlar arasında da coşkuyla karşılandı ve büyük bir yankı uyandırdı.

Kongrenin yapıldığını duyurucu bir şekilde belirlen Riya Azadi'nin bu sayısı büyük bir ilgiyle ve geniş bir kitlece, özellikle okundu. Bizler de bu yolda çalışmalarımızı büyük bir coşkuyla, şevkle ve istekle hızlandırarak maddi bir güce çevirdik.

2. Kongremizin anlam ve önemi özellikle büyüktür. Daha önce 1980 başlarında yapılan 1. Kongre de zor koşullarda yapılmıştı.

Hele şimdi sömürgeci-faşist düşmanın Türkiye ve Türkiye Kürdistanı işçi sınıfına, yurtseverlere ve demokratlara karşı hunharca kudurmuşçasına ezmek ve yoketmek amacıyla saldırıldığı bir dönemde kongremizin başarılı bir şekilde yapılması önemlidir.

2. Kongremizin gizlilik içinde, disiplinli yapılması, daha sonra da kongrenin tüm çalışmalarını, oluşumu, bileşimi ve aldığı önemli kararlar hakkında ulusal kurtuluş ve sosyalizm güçlerini en geniş şekilde bilgilendirmesi ise bu önemi daha da pekiştiriyor.

Partimiz düşmanın karşısında hiçbir zaman yılmıyışa, karamsarlığa ve dağınıklığa kapılmadı. Tam tersine hep daha da güçlenerek çıktı. Bağrından çıktığı işçi ve yoksul köylüler arasında da daha güçlü bir maddi güç oldu. Şimdi 2. Kongre ile daha da yetkinleşerek çıkan partimizi hiç bir güç sarsamayacaktır. Partimiz bir taraftan düşmanla ön saflarda yiğitçe ve onurluca savaşırken, diğer taraftan kendi sorunlarını da çözerek, örgütsel yapısını sağlamlaştırmıştır.

Merkez yayın organımız Riya Azadi'nin belirttiği gibi kongrede tüm yoldaşların oybirliğiyle hareket etmeleri güvencemizin mihenk taşı oluyor. Biz tabandaki yoldaşların mücadele azmini kamçılıyor. Partimizin ideolojik ve politik hattına olan inancı bir kez daha sarsılmayacak şekilde pekiştiriyor.

2. Kongremizin başka önemli bir yanı da ülkemizin ve günümüzün somut koşullarına uygun önemli kararlar almış olmasıdır. Bu kararların elbette hepsi önemlidir. Ben şimdilik bu kararların özelliklerine değinmek istemiyorum. Fakat birinin üzerine özellikle parmak basmak istiyorum. O da Şeyh Sait ulusal kurtuluş ayaklanmasının 60. yıldönümünün anılmasıdır.

Türk sömürgecileri uzun yıllar Şeyh Sait ayaklanmasına ilişkin gerçekleri çok katı bir şovenlikle örtbas etmeye çalıştılar. Ve dahası da "ingiliz parmağı" adılar. "Kemalist reformlara" karşı gerici bir hareket gibi sunmaya çalıştılar. Ne var ki gerçekler inatçıdır. Zaman bu yalan ve demogojileri boşa çıkardı. Bunda ise partimizin rolü oldukça büyüktür. Şimdiye kadar yapılan çalışmaların ardından bir de 60. yıldönümü nedeniyle harekete sahip çıkması, onu selamlaması kongremizin somut koşullara uygun ne kadar doğru kararlar aldığına belirtisidir.

2. Kongremizin sonuçlarını incelediğimde gürdüm ki daha önce biz tabandaki yoldaşların alınan görüşleri özellikle gözönünde tutulmuştur. Bunu partimizin taban-tavan ilişkisinin canlılığını, demokratik-merkeziyetçilik, disiplin, eleştiri ve öz-eleştirisinin en iyi şekilde yapıldığını belirtmek için yazıyorum.

Yoldaşlar,

2. Kongremizle yepyeni ve daha gelişkin bir niteliğe kavuşmuş oluyoruz. Kongremiz, partimizin birliğini,

disiplinini çelikleştirmiş ve tüm sorunlarımızı çözmüştür. Önemli kararlar alarak bizlere yeni sorumluluklar ve görevler yüklemiştir. Şimdi sıra bu görevleri yapmaya geliyor.

Biz kendi birimizde büyük bir şevkle göreve atıldık. Çünkü artık tüm çalışmalarımızın güvencesi olan 2. Kongremizin aydınlatığı yolda yürüyoruz.

Artık yığınlara gidelim, yığınlara çalışalım ve yığınları örgütlü yapalım.

Azimliyiz, güçlüyüz çünkü örgütlüyüz.

Yaşasın 2. Kongre!

Yaşasın TKSP!

C. Rojin

PIROZ BE KONGRA DUWEMİN!

Geli hevalan,

Kongra duwemin ya Partiya Sosyalist a Kurdistanê Türkiye, ne tenê di diroka partiya me da, lê herwisa di seranserî tevgera azadiya gelê kurd da bûyereke grînge. Çimki Kongra Duwemin, careki disa da xuyakirîn ku PSKT (wek rêxistina zahmetkêşên Kurdistanê) hêzeke berbîçav (Konkret) e lî ber bina dijmin û ew lî ber hemû êrişên dijmin iro lî ser piyan e, şer dîke û di nav şer da her diçe xurt dibe. Vê rastiyê iro idi dost ji û dijmin ji zelaltir dîbinin.

Dewleta Tirkîyê ya kolonyalist-faşist, van çend salên dawiyê armançek dani ber xwe: Ji biniva tunekîrîna hêzên şoreşger û welatparêz; vemîrandîna daxwaza azadiyê li Kurdistanê. Ji bo ku bighije lê armanca xwe, tu xîrabi nema ku dijmin bi gelê me ra nekîr. Lê disa ji ew neghiştê armanca xwe.

Îro rîk û nefreta gelê me ji herdem mezintir e û ew idi destvala ji nîne. PSKT hêza zehmetkêşên Kurdistanê ye, tunekîrîna wê qasî tunekîrîna hemû gelê meyê zehmetkêş dijwar e, zehmet e ji bo dijmin.

Kongra Duwemin mîzgi-niya wê rastiyê ye.

Hevalno,

Ji bo rîzgariya welat ji bo azadiya zehmetkêşan, berpirsiyariyeke diroki lî ser milê partiya me ye. Ev vezîfa bî şeref lî ser milê

her endam û sempatizanên PSKT ye.

PSKT ji me xebateke bê-tir û bî disiplina şoreşger dixwaze. Çimki gelê me wisa dixwaze.

Em ala PSKT'ê bîlîntir bîkîn!

C.E.

"TÜRK CEMAATI" NIN MARİFETLERİ

Mart 1983'den beri B. Berlin'de faaliyet gösteren Türk Cemaati adlı örgütün başkanı basına ilginç açıklamalarda bulundu. Bu açıklamasında, burada çalışan Türkiye'li göçmen işçilerin sosyal sorunlarının çözümünü bizzat kendi ellerine alacaklarını söylüyordu. Halen Türkiye'li göçmen işçilerin sosyal sorunlarının çözümünde yardımcı olan Arbeiter Wohlfart göçmen işçilerin sosyal sorunlarının çözümünde, göçmen işçilerin görüşünü arak hareket etmesini istenilen doğrultuda sorunların çözümüne yardımcı olmuyorsa bile; Türk Cemaati gibi faşist cuntanın maşası durumunda olan bu örgütün bu işe soyunmasının arkasında yatan gerçek niyetleri ortaya çıkarmanın burada yaşayan işçilerimiz açısından yararlı olacağı inancındayız.

Bu açıklama görünürde, gerçekten çözümlenemez hale gelmiş Türkiye'li göçmen işçilerin sosyal sorunlarına çözüm arıyorlarmış gibi birşeyi iyi niyetli kişilerin aklına getirebilir. Ama Türk Cemaati'nin bu sorunların çözümü için çaba harcama isteminin ne derece emekçilerin çıkarına olacağını anlamak için; bu örgütün yapısını, ve bu örgütü kurdurup destekleyen, örneğin Türkiye Başkonsolosluğu CDU ve FDP senatosu gibi gerici güçlerin gerçek niyetlerinin ne olduğunu bilmek yeter.

Türk Cematinin "muhterem" başkanı basına yaptığı ilk açıklamasından sonra önemli birşeyi eksik bıraktığının farkına varıyor ve yeniden bir açıklama yapma zorunluluğu hissediyor. Bu açıklamasında öz olarak şöyle:

"Burada Kürtler de vardır. Biz Kürtlere karşı değiliz. Türk Kürt hepimiz kar-

“Kahraman Ordu” nun Kürdistan`daki Maceralarından..**KARAKOLLARIN KAPISI-PENCERESİ KUM TORBALARIYLA ÇEVİRİLİ..**

Yoldaşlar, Bildiğiniz gibi, Eruh-Şemdinli olayları ilk duyulduğunda yurtsever-ilerici çevrelerde bir heyecan yarattı. Önce yurtsever güçlerin birlikte olduğu sanıldı. Sonra bu eylemleri Apocuların başlattığı anlaşılınca yurtsever çevrelerin sempatisi de dağıldı. Halk, Apocuların kendilerini göstermek için giriştikleri bu zamansız eylemlerden bir sonuca varılmıyacağı kanısında idi ve onlara destek olmadı. Geçmişte okadar olumsuzluklar yapıp halk üzerinde kötü izlenim bırakan, bugün de hala bu tutumlarını sürdüren, hemen tüm yurtsever-ilerici örgütleri düşmandan sayan bu insanlara nasıl güven duyup destek olsun ki.

Bunun için de olup bitenler sömürgeci rejimin kuvvetleri ile Apocular arasında bir düello gibi. Halk ise "kenardan seyrediyor". Sömürgeci birlikler bazı kayıplar verdiler, ama bu onlar için önemli mi? Mehmetçik bol ve hayatı da onların gözünde beş kuruş değer taşımıyor. Bölgeye bilhassa ilerici subayları, asubayları ve yedeksubayları gönderiyorlar. Hiç değilse onlar ölsün diye. Geçenlerde bir tanıdığımın asteğmen olan kardeşi vurulmuştu. "Kardeşin fikir olarak nasıl biriydi?" diye sordum. "O da tıpkı sizler gibiydi," dedi, "ilerici ve faşizme düşman bir kişi.." Gazetelerde okumuşsunuzdur, Beytüşebap'ta bir yüzbaşı vuruldu, çocuklarının adı Deniz ve Devrim. Bu tür ilerici, fişli subayları bizzat kendileri öldürterek "anarşistler, bölücüler vurdu" diye propaganda edildiği söylentileri çok yaygın. Askerler arasında böyle şeyler konuşuluyor.

Diğer yandan, dağlarda Apocu veya siyasi olmayan 'mahkumlar' da var. Onlar çevre halkı arasında daha kolayca barınabiliyorlar. Onlarla çıkan çatışmalar da basında Apoculara mal ediliyor.

Faşist sömürgecilerin bu olayları bahane ederek estirdikleri terör dalgası ise bu güne kadar azalmadı, tersine son dönemde daha da arttı. Sınır yörelerinde birçok köy boşaltıldı. Pekçok köylü ise işkenceye, kötü muamelelere, askerlerin talan ve soygununa dayanamayıp bölgeyi kendiliğinden terk edi-

yor, Adana, İzmir taraflarına kaçıyorlar.

Baskının sürgünlerin yoğun olduğu yörelerden biri de Dersim. Köylerde, kasabalarda genç insanlara rastlamak hemen hemen olanaksız. Köylüler genç kızlarını şehirdeki yakınlarının yanlarına gönderiyorlar. Çünkü jandarma ve komando genç kızlara da çeşitli alçakça hakaretler yapıyor.

Sömürgecilerin içişleri bakanı, "Doğu'da gerilla savaşı veriyoruz," dedi. O bunu hangi amaçla dedi, ayrı bir konu; ama Cunta'nın halkımızın karşı bir savaş yürüttüğü açık. Bu eşitsiz bir savaş. Halkımızın silahları toplandı. Olsa bile koşullar onları kullanmaya uygun değil. İlerici, yurtsever örgütler 12 Eylül'den bu yana ağır bir darbe yediler. Kitleler örgütsüzdür. Cunta'dan nefret ediyorlar, ama bu yetmiyor. Faşist Cunta ise sözkonusu olayları bahane edip halkı ezdikçe eziyor. Yaptıkları, herhangi bir işgal ordusununki ile kıyaslanamaz sanırım. Zorbalıkta, zulümde hiçbir kural tanımıyor, çocuk-yaşlı, erkek-kadın demiyorlar.

Diğer yandan, sömürgeci yönetim ve onun saldırgan güçleri yine de korku ve panik içindeler. Bu kadar saldırgan olmaları da zaten bu korku ve paniğin sonucudur. Karakolların etrafını telörgülerle, mevzilerle, bazı yerlerde mayınlarla çevirmişler. Kapı-pencere-lerin önünde kum torbalarından bir set yükseliyor. Anlıyacağınız, bu saldırganların canları pek tatlı, Kürt köylülerinin ki gibi değersiz sayılmıyor.

Birkaç olay anlattıysam bu korku ve paniğin derecesi daha kolay anlaşılır. Halk arasında benzer pekçok olay anlatılıyor. Sömürgecilerin korkusu halk arasında alay konusudur.

400 Kurşun İsabet Eden "Anarşist.."

Sömürgeci yönetim baskı ve tehditle, çıkar sağlayarak köylerde çarş örgütü kurmaya çalışıyor. Kimilerine silah dağıtıldı. Hemen her köye telsiz verildi. Üstelik bu telsizler köylüye satılıyor.

Bu yılın Temmuz ayında Silvan'a bağlı bir köyde akşam üzeri, yakındaki bir fundalıktan hırsırlar gelir. Köyde karakol vardır, ama fundalığa karşı

eyleme geçmeyi göze alamaz.. Kendisine telsiz teslim edilmiş görevli köylü hemen Silvan komando taburunu arar ve "köy çevresinde anarşist olduğunu" bildirir. Komando taburu bir süre sonra köye ulaşmıştır. Seslerin geldiği fundalığın çevresi sarılır ve oraya sabaha kadar kurşun ve bomba yağdırılır.

Sabah ortalık aydılandıktan sonra fundalığa korkuyla yaklaşan birlik ilginç bir manzarayla karşılaşır: Bir eşek sıpası düşüp ölmüştür. Hayvana 400 mermi isabet etmiş..

Sarı Montgomerli Anarşistler..

Batman komando birliğinin gece nöbetçilerin biri çıtırtılar duydu ve aynı anda sarı montgomerli bir anarşistin telörgüleri zorladığını gördü. "anarşist var!" diye haykırdı ve otomatik silahını ateşledi. Bu sesle koşuşlarından fırlayan komandolar mevziye yattılar ve telörgülere kurşun yağdırdılar. Sarı montgomerli anarşistler ise kaçıp gitmeyi başardılar..

Ertesi gün anlaşıldı ki çevrede konaklıyan göçerlerin iki ineği sürüden uzaklaşmış ve taze ot bulunan telörgülerin çevresinde kadar gelmişler. İnekler sarı renkte idiler..

O gece komandoların 2000 kurşun harcadıkları anlaşıldı. İlginç olan şu ki, inekler, hiçbir yara almadan, "üslerine sağ-salim" döndüler!

Bir Anarşist Danaya 4000 Kurşun..

Yukardaki hikâyeyi dinleyen bir Ömerli'li, "o da bir şey mi!" dedi ve şu olayı anlattı:

"Ömerli'deki birliğin nöbetçilerinden biri ilerdeki tepede otlamakta olan kiremit rengi bir danayı, sürünme hareketleriyle yaklaşan bir "kızıl anarşist" sandı.. Ve derhal ateş açtı. Silah başı yapan birlik hedefe tam 4000 mermi yağdırdı. Ne olup bittiğini anlatan "anarşist" ise tırasa kalkıp, tepeyi açtı, uzaklaştı. Takip sonucu, bunun bir dana olduğu askerler tarafından da anlaşıldı. Bu şanslı danaya da hiçbir kurşun isabet etmemiştir..

Cemşit/ SİİRT

deşiz." diyor. Bu ırkçı, şoven herifin Kürt kelimesini duyduğu zaman kafasında saçlarının diken diken olduğundan bizim hiç kuşku-muz yoktur. Ama onu böylesine bir açıklamaya iten önemli bir neden var. Bizce. Bu adam Kürt halkının haklarından mi yanadır, Kürt ve Türk halkının kardeşliğine mi inanıyor, Kürt halkına yapılan baskı ve zulme mi karşıdır? Elbette hayır. O-

na Evren-Özal faşist çetesi bir görev vermiştir. Yurt dışında cuntanın bir lobisini oluşturmak. Ve yine yurt dışında faşist cuntaya karşı yükselen ilerici demokratik muhalefeti susturmak, onların faşist, ırkçı ve barbar yüzlerini açığa çıkaran, onları uluslararası planda teşhir ve tecrite götüren güçleri etkisiz hale getirmek. Gelişen muhalefeti böylesi bir kuruluşu elde etme yo-

luyla daha geniş propaganda ve örgütlenme fırsatı elde ederek buradaki Kürdistan'lı göçmen işçileri kendi yö- rüncesine çekmek ve onu pasifize etmektir.

Tabii bu örgütün böylesine bir açıklaması bizim açımızdan pek şaşırtıcı değildir. Çünkü bunların büyük ataları Misto Kemal'leri ve daha başkaları da başları dara düştüğü zaman aynı şeyleri yapmışlardı. Onlar da sı-

kıştıklarında Kürt halkına kardeş demişlerdi. Kürt halkının hak ve özgürlüklerinden bahs etmişlerdi. Ama işleri başa gidene kadar. Şimdi artık halkımız bu tür oyunlara karşı uyanmıştır. Dostunu düşmanını çok iyi tanıyor. Bu tür vaatlerle halkımızı kandırmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

**BIŞAR
Batı Berlin**

FAŞİST REJİMİN KÜRDİSTAN'DAKİ TERÖRÜNDEN ÖRNEKLER

Faşist rejim, bugün de sıkıya düş-tükçe 1980 öncesi "anarşi ve terör" ortamını hatırlatıp kitleleri uyutmaya çalışıyor. Diktatörlük rejimini haklı kılmak için polis şurda burda provakasyonlara başvurmadan geri kalmıyor. Geceleri pankart asma, kendi evlerine silah sıklama veya hayali ihbarlar gibi.. Bu türden düzmece olayları operasyonlar izliyor. Böylece, biryandan, "anarşi ve terörün" devam ettiği düşüncesini kitleler arasında yaymak, diğer yandan ilerici, yurtsever insanlara, halka yeni baskılar için fırsat yaratıyorlar. Diğer yandan da kitleleri, diktatini ekonomik sorunlardan başka yana çekmeye çalışıyorlar.

Elazığ'ın Karakoçan İlçesinde, 16 Temmuz 1985 günü, gece saat 11 sıralarında jandarma karakoluna uzak mesafeden ateş açılmış belli bir süre silah sesleri duyulmuş. O sırada kasabanın elektrikleri de kesilmiş. O gece Elazığ'dan gelen takviye güçleri Karakoçan'ı ve oraya ulaşan önemli yol ve kavşaklarını ablukaya aldılar. Aynı gece Karşıyaka mahallesi kuşatıldı, evler tek tek arandı ve 90 kadar kişi gözaltına alınarak Elazığ'a götürüldü. O gecenin itibaren, Karakoçan'da, akşam saat 7'den sonra sokağa çıkma yasağı kondu.

Açılan ateş sırasında yaralanan veya ölen yok. Olayın gerçek nedeni ve kimlerin yaptığı bugüne kadar anlaşılmadı. Çevre halkının arasında bunun bizzat jandarma veya polis tarafından düzenlendiğidir.

Kürdistan Köylüsü Evine Adeta Hapsedilmiştir

Bugün Kürdistan köylüsü bir nevi evine hapsedilmiştir. O, işine gücüne, tarlasına, yaylaya rahatlıkla gidip gelmiyor. Adımbaşı jandarma ve askeri birlikler. Köyler adeta ablukada. Arama-taramalar yoğun biçimde sürüyor.

Bingöl, Kiği ve Tunceli yöresi, sınır yöresi olmadığı halde tehlikeli bölge ilan edilmiş. Bu yörede yaylalardaki tüm komlar, köylülerin hayvanları için yaptıkları barınaklar yıkıldı. Yaprak kesimi, odun taşıma ve avlanma yasaklandı. Çobanlara ağır baskılar yapılıyor. Genç te avlanmak için dağa giden bir köylü helikopterden açılan ateş sonucu öldürüldü. Bingöl'ün Yekmal Köyünde, yakacak ihtiyacını karşılamak için kafile halinde oduna giden çocuk yaştaki insanlara ateş açıldı ve Adnan Sadıkoğlu adlı genç öldürüldü, Yaşar Ay adlı genç ise ağır yaralı olarak köylüler tarafından hastahaneye kaldırıldı. Bu tür canice olaylara Kürdistan'ın her yerinde rastlanıyor.

Köylülere Asker Elbisesi Giydirilerek Zorla Operasyona Götürüldüler

Sömürgeci devlet Kürt köylülerini ihanete zorlamak, "çaş"laştırmak için yoğun çabalar harcıyor. Ne var ki bu konuda da başarısızdır. Bu zorba yönetim halkta nefret duygusundan başka şey yaratmıyor, onu kendi

suçuna ortak edemiyor.

1984 yılında Karakoçan'da meydana gelen ve bir assubayla iki erin öldürüldüğü olaylardan sonra, askeri birlikler Karakoçan'a bağlı Yığ, Gırbo ve Kulundere köylerinden 50 kadar köylüye zorla asker elbisesi giydirip silahlandırdılar ve operasyonlara götürdüler. Bu operasyona katılan bir köylü şunları anlattı:

"Anarşist ve teröristleri yakalama bahanesiyle köyleri sarıyorduk. Evler tek tek aranıyordu. Ama bizim görevimiz dışarda nöbet tutmaktı, bizi evlere sokmuyor, aramayı kendileri yapıyorlardı. Köyün insanları yaşlı-geç, kadın-kız demeden köy meydanına topluyor, toplu dayak atıyor, işkence yapıyor ve akla hayale gelmez adı küfürler savuruyorlardı. Bir köyde askerlerden birinin bir kadına sarkıntılık etmesine diğer bir asker karşı çıktı ve neredeyse aralarında çatışma çıkacaktı.

"Bir keresinde, dağda yapılan bir operasyon sırasında, uzaktaki yayla komlarından birinde duman çıktığı görüldü. Askeri birliğin komutanı, "orda mutlaka bölücü anarşistler barınıyor!" dedi. Kendilerine asker elbisesi giydirilmiş köylüleri çağırarak başlarına beni komutan tayin etti ve oraya kadar giderek ne olup bittiğini öğrenmemizi istedi. Ben itiraz ettim bu işi askerlerin yapması gerektiğini söyledim. Komutan kızdı ve üstüme yürüdü: "sizin kanınız benim askerlerimin kanından daha değerli değil!" dedi. Sonra sesini yumuşatarak "Siz gidin, gerekirse biz yardıma geliriz", diye ekledi. Tehdit karşısında gitmek zorunda kaldık. Onlar geride sipere yattılar. Kom-

ÇOCUKLARI DA İŞKENCEDEN GEÇİRİYORLAR

14 Haziran ile 20 Temmuz 1985 tarihleri arası senelik iznimi geçirmek için doğduğum yer olan Kürdistan'ın (...) ilinde idim. İzinimin çoğu nüfusunun yüzde doksandokuzu kürt olan küçük bir kasabada geçti.

Çoğu insanla konuşma olanağı buldum, anlatılanlar vahimdi. 12 Eylül'den bu yana baskının had safhada olduğu bu küçük kasabada hergün beş ile on jandarma nöbet beklemektedirler. Ama herşeye rağmen faşizm halkımızı yenememiştir ve yenemez de. Kürt halkının morali yerindedir.

Faşist cuntanın tüm baskıları ve yasaklarına karşı kahvelerde ve dükkanlarda herkez kürtçe türküler çalıyor. Kapsının önünden geçtiğim bir kahvehanein içinden bangır bangır ve o güzelim kürtçe uzun havaları güzyaptan millet dinliyordu. Dışarda jandarma geziyor-

ken içerden kürtçe müzik sesi duyunca kendime sordum: Acaba böyle bir halkı yok etmek mümkün mü? Hayır artık düşman da kürt halkı ile baş edemeyeceğini anlamıştır. Kürt halkı ise herşeye rağmen ve tüm baskıları da göze alarak kendi ulusal benliğinden, kültüründen ve geleneklerinden caymıyacağını faşist-sömürgecilerle göstermiştir.

Bu yazdıklarım ikibin-beşyüz müfusu bir kasabada olanlardır. Duyduğum ikinci bir olay il merkezinin bir kenar mahallesindedir. Bir arkadaşım anlatıyordu:

Senelerdir direkte asılı olan türk bayrağının ipleri çürümüş. Tabi çürüyünce bayrak yere düşüyor. O anda oradan geçen 10 ile 12 yaşları arasında iki çocuk bayrağı alıyorlar. Bayrağın bezi de çürüdüğü için hemen yırtılıyor. Bayrağı yırtık hali ile çocukların elinde gören

jandarmalar hemen çocukları yakalıyorlar. Karakola götürüp sorguya çekiyorlar. Kim size bayrağı indir ve yırt dedi, diye soruyorlar. Çocuklar şaşırıyorlar ve böyle birşeyin olmadığını kendileri geçerken bayrağın yerde olduğunu eline alınca hemen kendiliğinden yırtıldığını söylüyorlar.

Tabi beyefendiler "biz bunu yutmuyoruz, siz bilerek yaptınız ve sizi birileri tembilediler." diye tutturuyorlar.

İlerici insanların yoğun ve çoğunun da kürt olduğu bu mahallede bayrağı bahane edip insanları tutuklamakta maksatları.

Fakat böyle bir şey olmadığı için çocuklar sürekli karşı çıkıyorlar. Faşizmin adeti gereği çocukları çok feci dövüyorlar ve ikinci şubeye götürüyorlar.

Orada da iki gün acayıp bir şekilde çocuklara işken-

ce yapıyorlar. Ama ne yapıp ediyorlarsa çocuklar doğrusundan caymıyorlar. Tabi faşistler provakasyonu başarıyor ve çocukların ailelerine haber gönderip "gelip çocuklarımızı alın ve bir daha böyle birşey yaparsanız öldürürüz" şeklinde gözdağı veriyorlar. Elbette çocukların babaları soruyor "neden boş yere bu kadar çocukları dövdünüz ve iki gün bize göstermediniz" diye. Cevap, "çocuklarınızı sessizce alıp gidin yoksa sizi de o hale sokarız" şeklinde tehditler oluyor.

Halkın özellikle orduya karşı nefreti öylesine kabarmış ki ana-avrat düz giyiyor.

Tüm bu baskılara rağmen halklarımız geleceğe umutla bakıyorlar. Faşizmin bir gün mutlaka devrileceğine inançları sonsuzdur.

B.Berlinden
İlerici bir Kürt

lara vardık. Duman tüten kom da dahil kimseler yoktu. El salladıktan sonra siperden çıkıp yanımıza geldiler. Sonradan öğrendik ki ateşi, bir süre önceden oradan geçen çobanlar yakmış."

Aynı olay bahane edilerek Karakoçan, Mazgirt ve Mohundu'nun tüm köylerinde halka zorla nöbet tuturuldu. Dağıtılan sıkıyönetim bildirisinde şöyle deniyordu:

"Anarşist ve teröristleri barındıran, besleyen, görüp de ihbar etmeyenler, tespit edildiğinde gözaltına alınacaklar ve aileleriyle birlikte sürgün edileceklerdir."

Dağ Yol, Köy ve İnsan İsimleri Değiştiriliyor

Sömürgeci yönetim, daha önceki dönemde yapılan köy ve kasaba adlarını değiştirme uygulamasına hız verdi. Bunda dağ, dere, yol gibi coğrafi hemen tüm adlar dahil. Ayrıca çocuklara konmuş Kürtçe isimler ailelerine baskı yapılarak, zorla değiştiriliyor. Çocukların velileri "böhlüçülük" suçlamasıyla mahkemeye veriliyor. Baran, Berivan, Dijvar, Düşer, Hêja, Heval ve benzeri bir çok Kürtçe anlamı olan isim Türkçe ve Arapça olanlarıyla değiştiriliyor. Tüm nüfus dairelerine bu amaçla isim listeleri verilmiş.

Kürt Memur ve İşçiler Kürdistan'dan Sürülüyor

Kürdistan'da çalışan öğretmen, memur, sağlıkçı vb. görevliler, devlet işletmelerindeki birçok nitelikli işçi ve teknisyen Batı'ya, metropol kentlerine sürülüyor. Kişilerin, nüfus kaydının bulunduğu yörelerde çalışmalarını sıkıyönetim kararlarıyla yasaklandı. Öğretmenler için çıkarılan "rotasyon" yasası gerçekte bir siyasi sürgün niteliğinde. 1984 yılı içinde salt Tunceli ilinde, Tunceli doğumlu olan 450 kadar öğretmen ve diğer memur, metropol kentlerine sürüldüler. Birçok okul kışlaya dönüştürüldü. Örneğin Tunceli Öğretmen Okulu 12 Eylül'den sonra kapatılarak askeri birlikler yerleştirildi. Kürdistan'daki bütün kentlerin giriş ve çıkışlarına "Ne mutlu Türküm diyene", "bir Türk dünyaya bedeldir", "Türk öğün, çalış güven" gibi ırkçı sözler yazıldı. Eğitim tümüyle ırkçı, şoven, asimilasyoncu karakterde. Ders kitapları bu dönemde daha da gericileştirildi.

İşte sömürgeci yönetim bu ve benzeri yöntemlerle halkımızın ulusal duygularını köreltmeye, onun kurtuluş özlemlerini yoketmeye, onu eritip ortadan kaldırmaya çabalyor. Sömürgecilerin Kürdistan'da bugüne dek başvurdukları tüm soykırımlar, zulüm ve işkenceler ve diğer hertürlü baskı yöntemi boşa çıktı, iflas etti. Bu kez de ötekiler gibi olacak. Özgürlük ateşi sönmeyecek. Zafer er geç yiğit, direnen halkımızın olacaktır.

HOZAN-BİNGÖL

EMPERYALİZME KARŞI DAYANIŞMA, BARIŞ...

(Baştarafı Sayfa 8.De)

ğe yönelik olarak düzeltilmesi de buna bağlıdır.

Nitekim biz isim sorununu Moskova'da gündeme getirdik ve Komsomol'un temsilcisinin de katıldığı toplantıda yeniden tartıştık. Ocak toplantısında İGD temsilcisinin söylediklerini orada belirtince, İGD'li arkadaşlar tedirgin oldular ve 'böyle birşeyin söylenmediğini, bizim yanlış anladığımızı' iddia ettiler. Bizim sozkonusu toplantıdan ve Komsomol'la sonradan yapılan görüşmelerden edindiğimiz izlenim İGD'nin isim konusunda platforma objektif bilgi iletmediği ve en azından, çoğunluğun istediği adın ("Türkiye ve Türkiye Kürdistanı") benimsemesi için çaba göstermediği yönündedir.

17-19 Mayıs tarihleri arasında Prag'da yapılan toplantıda da benzer bir durumla karşılaştık. DHKD'nin adının protokole "Türkiye Kürdistanı" ile birlikte geçmesi, ev sahibi örgüt bu konuda olumlu bir tutum takındığı halde, İGD'li arkadaşlar tarafından engellendi.

Öyle görünüyor ki İGD'li arkadaşlar geçmişteki bazı yanlış önyargı ve tutumlardan henüz tümüyle sıyrılmış değil. "Türkiye Kürdistanı" adının uluslararası platformlarda yer almasının kendilerine neden ters düştüğünü biz de kavramakta zorluk çekiyoruz ve bu tutum şurda veya burda yüze vurmasını, "Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birliği"nin de oluşturduğu sozkonusu aşamada bir talihsizlik sayıyoruz. İGD'nin uluslararası bazı ilişkileri bu şekilde kullanmasının örgütlerarası dostluk bağlarının pekişmesine hizmet etmeyeceği kanısındayız.

Kürdistan Gençliğinin kitlesele, Yurtsever, Birleşik Örgütünü Amaçlamalıyız

— DHKD'ler 12 Eylül sonrasında kapatıldılar. Bundan böyle DHKD'lerin çalışması ve genel olarak gençliğin

VERGİ KAÇAKÇILIĞI ...

(Baştarafı Sayfa 3'te)

yor" diye açıklığa kavuşturdu bu durumu. Gene aynı günlerde toplam vergi borcu 8 milyar lirayı bulan ünlü bir holdingden alacağın tahsili için yapılan çalışmanın, Bakanlık Müsteşarının imzasıyla durdurulduğuna ilişkin belgeler yayınlandı.

Ama ne var ki özel teşebbüs için böylesine cömert ve bağışlayıcı olan hükümet sıra köylü, esnaf ve Kamu İktisadi Teşebbüslerine gelince tersine bir tutum içerisine giriyor ve oldukça "kararlı" davranıyor. Örneğin, aynı günlerde devlete olan 200 milyar liralık borçlarını çabuk ödemeleri için Başba-

örgütlenmesi konusunda düşünceleriniz nedir?

— Devrimci Halk Kültür Dernekleri 12 Eylül öncesinde de demokratik bir ortamda ve özgürce çalışıyorlardı. Onlar birçok kez valilik kararlarıyla kapatıldılar ve çalışmaları engellendi. Bazılarının kapalı tutulduğu süre açık oldukları sireden çok daha fazladır. Kürdistan'da gençlik 12 Eylül öncesinde de ağır polis baskısı altında örgütlenip çalışabili.

Beş yıldan beri ise faşist rejim koşulları çok daha ağırlaştırmıştır. DHKD'ler ve öteki gençlik örgütlerinin tümü kapatıldılar ve yöneticileri birçok yerde koğuşturuldu, ağır cezalara çarptırıldı. Birçok DHKD üyesi bugün zindanlarda, ağır baskılar altındadır.

Ne var ki faşist rejim de Kürt ve Türk gençliğinin mücadelesini durduramayacak. Örgütleri kapatılmış ve bir kısım önderleri tutuklanmış olsa da, gençliğin mücadelesi koşullara uygun biçimde kendini göstermekte gecikmeyecektir. Bugün bize düşen görev, faşizm koşullarında gençliğin mücadelesine uygun biçim ve yöntemleri ustalıkla bulmaktır.

Geçmiş dönemde gençliğin bölünmüş olması bir olumsuzluktu. Kürdistan gençliğinin yurtsever, kitlesele birleşik örgütünü yaratmalıyız. Değişik politik görüşlere ve inançlara sahip olmak, yurtsever, demokratik bir bazda birlik sağlamaya engel değil. DHKD olarak biz bu doğrultuda çaba göstereceğiz ve bunun için diğer gençlik örgütlerine de görev düşüyor.

12 Eylül dönemi, gençliğe karşı yoğun saldırıların yanısıra, gençlik kesimi bakımından da eğitici oldu. Gençler de yaşadıklarından dersler çıkardılar. Onları, faşist rejimin politika dışına itme, yozlaştırma çabalarından korumalıyız. Gençliğin faşist ve gerici kanallara olduğu gibi, maceracı kanallara da yönelip heder olmasını önlemeliyiz. Özetle, gençlik konusunda bize ve tüm yurtsever, ilerici örgütlere önemli görevler düştüğü kanısındayım.

kan ve Kaya Erden tarafından KİT yöneticilerinin kulaklarının çekildiği haberleri yansıdı basına. Gene bu yıl geniş köylü kitlelerinin borçlarını ödemekte güçlüklerle karşılaştığı ve arazilerini kaybetme tehlikesiyle yüzyüze buldukları biliniyor. Çokurova'da köylüler bu yüzden feryat ediyorlar. Hükümet ise bunların seslerine kulaklarını tıkıyor, borçlarını ertelemek veya kendilerine başka türden kolaylıklar sağlamak yoluna gitmiyor.

Kuşkusuz bu sonuç kimse için şaşırtıcı da değil. Açık söylemek gerekirse Özal hükümeti kendi ekonomik programının özüne uygun davranıyor.

KÜRDİSTAN'LI BİR YURTSEVERİ KAYBETTİK

17 Temmuz 1985 günü, 25 yıldan beri sürgün hayatı yaşayan yurtsever M.Remzi Bucak'ı yitirdik.

1912 yılında Siverek'in Anazo köyünde dünyaya gelen M.Remzi Bucak, daha öğrencilik yıllarında yurtsever duyguları taşıyan nadir Kürdistanlı öğrencilerden biriydi. 1934 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Bu arada Remzi Bucak, Kürdistanlı öğrencilerin kalabileceği Dicle-Fırat öğrenci yurdunu kurdu.

1950-54 yılları arasında DP Diyarbakır Milletvekiliği yapan Remzi Bucak, daha sonra DP'den ayrıldı. 1959 Yılında zamanın sömürgeci Menderes-Bayar ikdidarı yeni bir baskı dalgası estirdiler. "49'lar" diye bilinen ve çok sayıda Kürdistanlı aydının tutuklanmasıyla sonuçlanan olaydan sonra Remzi Bucak ülkeyi terketmek zorunda

kaldı.

Yurt dışında çıktuktan sonra da olanakları ölçüsünde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine katkıda bulunan Remzi Bucak, 1964 yılında BM "İrkçılık ve Sömürgecilikle Mücadele Alt Komisyonu"na Kürt halkının sorunlarını dile getiren yazılı başvuruda bulundu; onlardan Kürt sorununa yardımcı olmalarını istedi. 1983 yılı sonlarında Paris'e yerleşen M. Remzi Bucak yaşamının son gününe kadar Paris'te kaldı.

M.Remzi Bucak'ın cenazesi 25.7.1985 günü Paris'te düzenlenen bir törenle Kürdistan'a gönderildi; vasiyeti üzerine mücadele arkadaşı yurtsever Faik Bucak'ın mezarının yanına gömüldü

Remzi Bucak'ın cenazesine birçok Parti üye ve sempatanlarımız da katıldılar. Partimiz bir çelenk gönderdi.

SİDDİK BİLGİN'İ KATLETTİLER...

Değerli arkadaşlar,

Size yazacağım olay Ağustos ayı başlarında meydana geldi. Bingöl'ün .... köyüne baskın düzenleyen jandarmalar, tüm köylüleri meydanda topladılar. "Mahkûmlara ekmek veriyorsunuz" diyerek ağza alınmayacak küfürler yağdırdılar. Bu çirkef hareketlere dayanamayan Sıddık Bilgin adlı yurtsever, komutana: "biz erkekler buradayız. Suçsuz kadınlardan ne istiyorsunuz? Bizim hiçbir suçumuz yok" diyor. Ve başçavuşla aralarında tartışma çıkıyor. O gün herhangi bir olay olmadan sömürgeci askerler köyden ayrılıyorlar.

Bilindiği gibi Bilgin ailesi, Şeyh Sait ayaklanmasına katılmış, yurtsever bir aile. Bu durumu ihbarcılardan öğrenen komutan, daha sonraki gün Genç kazasından patos getirmeye giden Sıddık Bilgin'i bacısının evinde düzenledikleri baskın sonucu yakalıyorlar ve Suveren köyüne getiriyorlar. Suveren köyünden de Sıddık'ın kardeşi, amcası ve amcasının oğlunu alan jandarmalar, köyden uzaklaşıyorlar.

Köy dışına çıktıktan sonra, Sıddık'ı arabadan indiren jandarmalar, kendisine "kaç" diyorlar. Kurşunlanacağını anlayan Sıddık, 5-10 metre gitmeden kurşun yağmuruna tutuluyor. Orda hemen can veriyor.

Bu arada Suveren'den akrabalarının alındığını öğrenen eski Senatör Mehmet Bilgin, yanına hakim ve savcını alarak köye gidiyor. Mehmet Bilgin olay yerine varıncaya kadar jandarmalar Bilgin'i öldürüyorlar. Diğer akrabalarını ise Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı'na götürüyorlar. Akrabalarının peşinden Elazığ'a giden M. Bilgin, bırakılmalarını sağlıyor. Sıkıyönetim yetkilileri kendisine "senin Türk ordusuna emeğin geçmiş, ona göre. Ayağınıza denk alın. Yoksa sonunuz böyle olur" diyor.

Cenazeyi almak için Ankara'ya giden Sıddık'ın yakınları, eli boş olarak dönüyorlar. Bununla da kalmayıp, sömürgeciler Sıddık'ın taziyesini de yasaklıyorlar.

Bu olay üzerine Suveren köyünde sürgünler başladı. Ekinler hiç biçilmedi. Köy şimdi bom-boş vaziyette. Sa-dece askerler cirit atıyor.

Durum bu arkadaşlar. Olay bu kadar açıkken, bütün burjuva paçavrası gazeteler, bu olayı tersyüz ederek okuyucularına verdiler. Bu yurtseveri "terörist", "anarşist" gibi gösterip iğrenç yüzlerini birkez daha ortaya koydular.

Sömürgecilere karşı kinimiz her geçen gün artıyor. Yapılanların hesabını birgün soracağız

Devrimci selamlar.

M. F. /BİNGÖL

EMPERYALİST SOYGUNA HAYIR "DIŞ BORÇLAR" ÖDENMESİNE SON VERİLSİN

(Baştarafı Kapakta)

Emperyalistler faiz hadlerini yıldan yıla yükseltiyorlar. Bunun yanısıra doların fiyatındaki yükselmeler bu ülkelerin borçlarını sürekli olarak ağırlaştırıyor.

Başta IMF olmak üzere, emperyalist mali kuruluşlar geri kalmış ülkeleri kapana kısırmışlardır. Örneğin Türkiye bugün yılda 8 milyarın altında bir ihracat gücüne sahipken yılda 4 milyar dış borç ödüyor. Ama bununla borçları azalmıyor, tersine artıyor. 12 Eylül'den buyana dış borç yükü iki katına çıktı ve 30 milyara yaklaştı.

Bu ise emekçi halk kitleleri için giderek büyüyen işsizlik, açlık sefalet demektir. Halk yığınları, emperyalistler ve bir avuç işbirlikçi için iliklerine kadar sömürülüyor. Bir baskı ve zulüm çarkı buna eşlik ediyor. Bu ülkelerin yakasını bırakmayan askeri ve faşist diktatörlükler sözkonusu ekonomik uyuduluk politikasına denk düşüyor.

Ne var ki sözkonusu ekonomi politikası gelip bir sınıra dayanmıştır. İşbirlikçi, gerici, faşist diktatörlüklerin kalkınmaya ilişkin parlak nutukları artık kitleleri aldatmaya yetmiyor. Bu ülkelerde bir avuç işbirlikçinin aşırı zenginliğinden, lüksünden, har vurup harman savurmasından başka ise gerçekte bir kalkınma yok. Türkiye bunun sonut örneği. Evren-Özal çetesi halka açlıktan, işsizlikten, zulümden başka şey getirmedi. Soygun, rüşvet, fuhuş, her türden hastalık almış başını gidiyor. Bir yandan halk üzerinde Kuyucu Murat dönemine özgü bir baskı ve zulüm, bir yandan Deli İbrahim'e ve Lale Devrine özgü pervasızca bir hararnzade saltanatı.

Halklar emperyalizmin ve bir avuç işbirlikçi ve soysuzun, hainin dayatıkları bu kapandan nasıl kurtulacaklar? Kastro'nun çağrısı tüm bu halklar için son derece anlamlı, yürekli bir çağrıdır. Emperyalizmin güdümünde, kapitalist yoldan kalkınma bir ham hayaldir, emekçi yığınlar için bir aldatmacadır. Öncelikle yeni sömürgecilik boyunduruğuna karşı koymak gerekir. Bu borçları ödemeyi durdurmak, IMF'e ve öteki emperyalist mali kuruluşlara karşı durmak bu yolda başvurulabilecek, önemli bir adımdır. Bu, iş, ekmek, özgürlük kavgasının bir parçasıdır. Ülkemizde bu faşizme karşı mücadelenin bir parçasıdır.

Evet, bu kadar soyulma, aldanma ve zulüm yeter. IMF'in dayatmalarına hayır, emperyalist soyguna hayır.

Bu borçlar halklarımızın değildir. Alınan para onlar için kullanılmadı. Bu borçları ödemeye son!

Emperyalizm uşağı Evren-Özal çetesine hayır!

FAŞİST REJİMİN YIKIMINI ÇABUKLAŞTIRMAK İÇİN ..

(Baştarafı Kapakta)

bir kara bulut gibi ülkenin üstüne çöktü ve bugün de devam ediyor.

Böyle olduğu içindir ki, işsizlik, pahalılık, zam ve zulüm altında bunalmış halk artık Evren-Özal çetesinin yalanlarına kanmıyor. Kitlelerin faşist rejime karşı kini, nefreti günden güne büyüyor. Toplumun çeşitli kesimlerinden eleştirci sesler, tepkiler, kendilerine yol bulup yüze vuruyor. Kitleler emperyalizme NATO'ya, IMF'ye karşı izlenen uyduluk politikasına hayır diyor. Sıkıyönetim ve olağanüstü halin, işkencelerin, tutuklamaların, baskınların sürgünlerin son bulmasını istiyor. Kitleler genel af istiyor, iş istiyor, zamlara dur denmesini istiyor. Özetle kitleler faşizmin yıkılmasını, faşist çarkın dağıtılmasını istiyor.

Böyle bir ortamda Evren-Özal ekibinin yönetmekte giderek daha ciddi zorluklarla karşılaştıkları görülüyor. Süngü ve ferman gücü, yalan ve tehditler işlevini gönüllerince yürütmeye yetmiyor. Cunta'nın ülkeye biçtiği politik çatı sarsılıyor, çatlıyor.

Cunta'nın terörle mücadele demagogisi de giderek kitlelerin üzerinde etkisini yitiriyor. Aradan 5 yıl geçmesine rağmen o bugün de hâlâ "gizli komünist örgütler", "bölücüler", "teröristler" peşinde koşuyor. Kürdistan'da bir uçtan bir uca halkımıza karşı terör uyguluyor. Askeri birlikleri, polisi dağıtıyor. Askeri birlikleri, polisi dağıtıyor. Teröre karşı mücadele adı altında kendisini daha da rezil ediyor.

BULGARİSTAN OTTOVA ve HELSİNKİ'DE KÜRT SORUNUNU GÜNDEME GETİRDİ

(Baştarafı Sayfa 7. de)

Cevap: "Tüm halkların kurtuluş mücadelesini destekliyoruz. Ama bunun sorunuzla ilişkisi yok. Biz Filistin halkının yanındayız, Namibya halkının yanındayız ve ulusal kurtuluşları için şu anda savaşan başka ülkeler ve halkları da destekliyoruz."

İvan Ganev, Basın toplantısında ayrıca Türkiye'de insan haklarının çiğnenişine ilişkin bilgiler içeren bir metin dağıttı. Söz konusu açıklamada şöyle deniyor:

3- "1934 yılında kabul edilen zorunlu soyadı yasası ile, tüm etnik grupların ulusal özellikleri biryana itildi ve tüm Türkiye yurttaşlarının Türkleştirilmesine girişildi. Bu yasa şimdiye kadar yürürlüktedir. Türkiye'nin yeni Anayasasınının 26,42,66 ve 81. maddeleri aynı uygulamayı sürdürüyor.

4- Türkiye Kürdistanı 15 yıldan beri askeri kuşatma altındadır. Türk idaresi, rejime karşı 30'dan fazla başkaldırışı bastırdı. Şimdi de Kürt halkının kurtuluş hareketini yoketmek için askeri operasyonlar devam ediyor.

Evren-Özal çetesinin çıkmazı büyümektedir. Bu Özal alçağının, Singapur ve Hong-Kong rezaletinden, Zeynep hanımın macerasından sonra hükümete, faşist generallere kadar ulaşan nice kaçakçılık, rüşvet vurgun olaylarının açığa çıkmasından sonra hasına küsen, gazete kağıdına zam yağdırın Özal'ın tutumundan özellikle bellidir.

Evren zorbası ise, korku ve telaşını basına yansıtmaktan ve yeni tehditler savurmaktan geri kalmıyor. Açıkça, Anayasa'nın, özellikle de 15. maddenin değişmesine karşı çıkıyor. Bu madde değişirse yalnızca Şahinkaya hırsızına hesap sorulmakla kalmayacak Evren'e ve ötekilere, 12 Eylül'ün cümle katil, hırsız, halk düşmanı yöneticilerine, işkencecilere de hesap sormanın yolu açılacak. İşte Evren bu korkuyla "Hayır" diyor, "Ben 12 Eylül'ü ihman ettirmem, gerekirse halka giderim.." diyor. Evren genel af isteminin, bazı işkence ve halka eziyet haberlerinin, rüşvet olaylarının (örneğin F-16 rezaletinin) basına yansımalarına, yeni bir kısım kirli çamaşırların ortaya dökülmesine de öfkelerini gizliyemiyor. Bütün bunları 12 Eylül'ü yok sayma girişimleri olarak görüyor.

Bay Evren'in korkuları, öfkesi, tehditleri boşuna değil. Cunta artık dikiş tutturamıyor. Evren-Özal çetesinin kurduğu çark sarsılıyor. Ülkede muhalefet bir gelişme doğrultusunda izliyor. Faşist çeteye karşı demokrasi güçlerinin birliğini sağlamak düşüncesi gide-

rek yaygınlık kazanıyor ve yeni toplum kesimlerini kapsamına alıyor. Bu süreç, hiç kuşku yok faşist rejimin sonunu getirecektir.

Böyle bir aşamada, devrimci güçlere düşen görev de açıktır. Kitlelerin haklı istemlerini doğru biçimde seçebilmek, onları daha geniş yığınlara mal etmek, demokrasi güçlerini faşist rejime karşı birleştirmek ve eyleme geçirmek için çabaları yoğunlaştırmak.

Gelişmeler Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birliği'nin önerdiği ve uğrunda savaştığı demokrasi programının bu dönemin gerçeklerine denk düştüğünü kanıtıyor. Olayların gelişimi ve yönü üzerinde etkin olmak, bizim bugünden göstereceğimiz çabalara, etkinliğe bağlıdır. Anti-faşist birlik için çabalara hız verelim, faşist çarkın yıkımını çabuklaştıralım.

AĞRI DAĞI DÜZMECESİ

(Baştarafı Sayfa 5. te)

operasyonlara girişildi, birçok yurtsever ve ilericiler insan TKSP'li olmakla, gizli örgüt kurmakla suçlandı, tutuklandı, işkence gördü. Daha o zaman TKSP Ağrı örgütünün çökertildiği iddia edildi. Erzurum Sıkıyönetim mahkemesinde 160 kişilik TKSP davası açıldı ve o dava bugün de devam ediyor. Beş yıl sonra, Ağrı'da sahneye konan senaryodan sonra TKSP Ağrı örgütünün çökertildiğinden yeniden söz edilmesi, en azından sömürgeci faşist rejimin çaresizliğini ortaya koyuyor, kendisinin daha önceki iddialarını yalanlıyor. O böylesi iddiaları ilerde de sık sık yapmak zorunda kalacaktır.

İkincisi, sömürgeci rejim, bizzat bu olayda da kendi kendisini yalanlamakta gecikmedi. Ağrı Dağı'ndaki soygun olaylarını gerçekleştiren "bölücü eşkiya"nın ele geçirildiğinin, dağın "kahraman ordu" tarafından yeniden fethe edilip sülh ve sükuna kavuşturulduğunun ilanının hemen ardından, "bölücü eşkiya"nın Küçük Ağrı üzerinden İran'a geçtiği ve "Kahraman Ordu"nun da peşine olduğu yazıldı.

Faşist rejim ve onun boyalı basını nergün kamuoyunu başka başka yalanlarla oyalamaya çalışıyor.

Sömürgeci faşist rejimin Ağrı masalının ve piyasaya sürdüğü yalanların, özellikle dış kamuoyunda Kürdistan yurtsever güçlerini ve Partimizi karalamaya, gözden düşürmeye yönelik olduğu açıktır. Geçen yıl, Federal Almanya'nın Münster kentinde denenen "intihar komandoları" masalı tutmayınca şimdi de "Ağrı Dağı Efsaneleri" tezgahlanıyor. Ne var ki onlar ne yapırlarsa yapsınlar, dünya demokratik kamuoyuna şeytani kurt yüzlerini bir kuzu gibi yutturamayacaklar ve halkımızın kurtuluş güçlerini, TKSP'yi karalamayı başaramayacaklardır.

"5. Zorla ele geçirilen Hatay ilinin Arap halkı zorla asimile edildi."

"6. Türk olmayan etnik azınlık ve grupların kendi anadilinde okuma-yazma ve eğitim hakkı yoktur ve anadillerini konuşmaları kanunla yasaklanmıştır. (Anayasa'nın 26,42 ve 81. maddeleri).

"7- Türkiye'de çocuklar ve gençlerin %50'den fazlasının eğitim görme olanağı yoktur. (Türkiye halkının %50'si okuma yazma bilmiyor; Kürt bölgesinde ise bu oran %80'e kadar çıkar).

"12. Şu anda Türkiye cezaevlerinde Orta ve modern çağların en ağır işkence yöntemleri uygulanıyor."

Sosyalist Bulgaristan'ın Ottawa ve Helsinki'de Türkiye'nin faşist sömürgeci rejiminin insan haklarına ve Kürt halkına giriştiği saldırıları ortaya koyması, bu hem suçlu hem çığırkırı rejime meydanın boş olmadığını gösterdi. Bu zorba yönetim, uluslararası forumlarda giderek daha çok köşeye sıkışacaktır.

KOMÜNİST ENTERNASYONAL'IN VII. KONGRESİ

1985 yılı uluslararası planda önemli olayların yıldönümüdür. Bunlardan biride 25 Temmuz 20 Ağustos 1935 yılında Moskova'da toplanan Komünist Enternasyonalin VII. Kongresidir.

1917 Büyük Ekim devrimi ile proletarya burjuvazi üzerinde zafer kazandı. Ve Rusya gibi halkların hapisanesi olan bir ülkede ilk işçi devleti kurulmuş oldu. Bu devrim salt Rusya halkları açısından değil, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve bağımlı sömürge ülke halkları açısından da önemli sonuçlar doğurdu, onların mücadelesine ışık tuttu. Bir bütün olarak sosyalizmin dünyada prestiji arttı ve emekçi kitleler arasında hızlı bir örgütlenme başladı. İşte bu gelişmelere paralel olarak Lenin'in girişimiyle 1919 yılında Komünist Enternasyonal kuruldu.

1917 Ekim Devriminin emperyalist-kapitalist sisteme indirmiş olduğu darbe, uluslararası işçi sınıfı hareketinin birliği yolunda atılmış önemli bir adım olan Komünist Enternasyonal'in kuruluşu, ve genel olarak sınıf savaşının aldığı yeni biçim emperyalistleri ciddi oranda rahatsız eden gelişmelerdi. Bu gelişmeler onları daha da azgınlaştırıp saldırgan bir duruma soktu, yeni yönetim biçimleri arayışlarını gündeme getirdi. İşte faşizm, bu yeni arayışa denk düşen bir devlet biçimi olarak ortaya çıktı.

Faşizm her ne kadar emperyalist çağa özgü bir olguysa bile emperyalizmin tarih sahnesine çıkmasıyla birlikte ortaya çıkmıyor. Ne zamanki Çarlık Rusya'sında işçi sınıfı iktidarı ele alıyor ve bu, dünyadaki devrimci güçlere yeni perspektifler açıyor, o zaman iktidarlarının tehlikeye düşeceğini gören emperyalist güçler bu gelişmeleri bertaraf etmek, bunalımlarını aşmak için faşist diktatörlüklere başvurma gereğini duyuyorlar. Ve dünyada ilk kez insanlık düşmanı kanlı bir diktatörlük olan faşizm işbaşına getiriliyor.

Faşizmin 1922'de İtalya'da iktidara gelmesi, dünya devrimci güçlerinin bu sorun üzerine eğilmesini zorunlu kılıyor. Bunun nasıl bir yapı olduğu, kimlere dayandığı, neye hizmet ettiği ve buna karşı nasıl bir mücadele verilebileceği konusu üzerinde uzun tartışmalar oluyor ve farklı görüş ve tesbitlerde bulunuluyor. Bazılarına göre bir avuç maceracının hevesi, bazılarına göre ara tabakaların bir iktidarı, bazılarına göre lumpen proleterlerin bir iktidarı olarak değerlendiriliyor. Böylesi bir karmaşa içinde sınıf mücadelesinin en önemli görevi, o koşullarda faşizmin sınıfsal niteliğini açıklamak, maskesini düşürmek ve onu hangi güçlerin iktidara getirdiğini kime hizmet ettiğini ve ona karşı nasıl bir mü-

cadele gerektiğini tesbit etmektir.

Komünist Enternasyonal işte böylesi bir tarihi görevi yerine getirdi. Komüntern'in 1935 de toplanan VII. Kongresi faşizmi en özlü biçimde tahlil etti. Bu tahlil günümüze dek geçerliliğini korumaktadır.

Ocak 1933'de faşizmin Almanya'daki zaferi, orta Avrupa'nın tüm kapitalist ülkelerinde, ilerici güçlere ve demokratik hak ve özgürlüklere yönelik saldırılarını da beraberinde getirmiş.

Almanya'da faşizmin iktidara gelmesi, kapitalist ülkeler arasında yeni bir güç dengesi yaratmış. Emperyalist savaşı hızlı bir biçimde yakınlaştırmış, yalnız Alman proleteryasını değil, dünya devrimci hareketinin lideri Sovyetler Birliği'ni de hedef almıştır. Faşist Almanya, Sovyetlere karşı emperyalizmin bir maşası ve dünya barışı için kesin bir tehlike olmuştur.

Komünist Enternasyonal tüm bu gerçekleri dikkate alarak, şu sonuca varmıştır. Almanya'da karşılaşılan olaylar, faşizmin teorik ve pratik yönlerine ilişkin sorunları yeni bir aşamaya ulaştırmıştır. Bunun esaslı bir tahlili zorunludur.

VII. Kogre, faşizmin dünya işçi sınıfı ve emekçi halkların baş düşmanı tesbitinden hareketle, burjuva diktatörlüğünün iki biçimi olan burjuva demokrasisi ile açık diktatörlüğe kesin bir açıklık getirilmesi gereğini belirtmiştir. Bunların ikisini birbirine karıştırılmasının dünya devrimci hareketini ciddi hataya götüreceğine işaret etmiş, ve devrimcilerin burjuvazinin çeşitli kesimleri arasındaki çelişkiler üzerinde durması, bunlardan yararlanması gerektiğini saptamıştır. Bundan hareketle demokrasi için verilen mücadele ile sosyalizm için verilen mücadele dialektik bağının devrimciler tarafından çok iyi değerlendirilmesi gereğini de belirtmiştir. Özellikle demokratik haklar için verilen mücadelenin iktidar mücadelesi ile aynı olmadığını fakat birbirlerini tamamlıyan iki ayrı olgu olduklarını tesbit etmiştir. Dimitrov aynı kongrede, bugün birdizi kapitalist ülkelerde emekçi kitlelerin, burjuva demokrasisi ile proletarya iktidarı arasında değil, burjuva demokrasisi ile faşizm arasında seçenek yapmak zorunda olduklarını belirtmiştir.

Yine bu kongrede burjuva demokratik haklar için verilen mücadelenin sürekliliği değil, bu mücadeleyi iktidar için verilen mücadeleye bir adım olarak görmenin gerekliliği vurgulanmıştır.

Böylece VII. Kongre faşizmin gerçek anlamda sınıfsal özünü tesbit etmekle kalmadı, bunun nasıl yıkılacağı ve iktidar olmasının nasıl önleneceği konusunda da önemli yol ve yöntem-

ler tesbit etti. Bunlardan en önemlisi hatta başlıcası faşizme karşı emekçi sınıf ve tabakaların izleyeceği ittifaklar politikasıdır. Kongre, faşizme karşı geniş kitleleri harekete geçirmenin gerekliliğini; yani burjuvazinin belirli bir kesiminin dışında faşizmle çelişkisi olan tüm toplumsal katmanların birleşme zorunluluğunu tesbit etti. Birleşik cephe, yani devrimci işçi kesiminin birliği sağlanarak bir halk cephesine (devrimci örgütler, küçük burjuvazi, aydınlar, köylülük ve faşizmle çelişkisi olan burjuvazinin belirli kesimi) gidilmek suretiyle faşizmin yıkılabileceğini belirledi. Böylesi bir cephe; kadınların, gençlerin, köylülerin ve diğer güncel çıkarları dahil, her türlü hakları bir bütün olarak programlanmaktadır. Ancak böylesine bir programla geniş kapsamlı bir cephe oluşturulabilir.

Faşizm tehlikesinin onun iktidardan bertaraf edilmesi ile ortadan kalkmayacağı, ancak bunun yerine işçi sınıfının öncülüğünde kurulacak bir halk iktidarı ile ortadan kalkacağı belirtildi.

VII. Kongrenin faşizme karşı tesbit ettiği ilke ve kararların, strateji ve taktiklerin doğruluğu, anti faşist mücadelenin dünyadaki bir çok ülkede, özellikle Alman faşizminin saldırılarına hedef olan ülkelerde daha sonut bir şekilde kendisini gösterdi. 1935 yılında VII. Kongreden sonra Almanya Komünist Partisi anti faşist mücadele konusundaki görüşlerini kongre kararları doğrultusunda değiştirdi. Buna paralel olarak; Fransa, İspanya, Bulgaristan, Romanya, Macaristan ve Yugoslavya'da yeni halk cepheleri kurularak anti faşist mücadele yürütüldü.

Dünyada faşizmi yaşamış halklar için, doğru ve geçerli olan bu kararlar, bugün 5 yıldır Kürdistan ve Türkiye'de temel insani hak ve özgürlükleri yok sayan, zulmü, işkencesi ve kanlı terörü ile ülkemizin başına musallad olan faşist Türk cuntasına karşı mücadelede de bize ışık tutmaktadır. Bu ilke ve kararlara bağlı kalınarak ancak faşist diktatörlük yıkılabilir. Bunu bize faşizmi yaşamış halkların deneyimi göstermektedir.

Bu inancı paylaşan, ve bunun doğruluğuna inanan Türkiye ve Türkiye Kürdistanı 6 partinin oluşturmuş olduğu "Sol Birlik" bu genel devrimci ilkelere ve tesbitlere bağlılığın bir göstergesidir. Bir yanıyla iktidarı hedef alan siyasi programı, diğer yanıyla faşizmle çelişkisi olan tüm toplumsal katmanları kapsıyan demokratik programı ile VII Kongrenin bilimsel tesbitlerini ülkemiz özgülünde hayata geçirmede önemli bir adımdır. Bize düşen görev bu 6 partinin oluşturduğu birliği daha da genişletmek ve bir anti-faşist halk cephesine dönüştürmektir.